

nasza politechnika

nr 5 (213) maj 2021

ISSN 1428-295 X

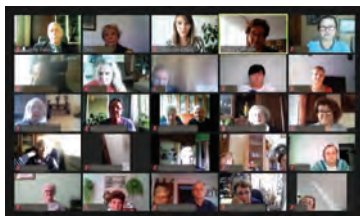
Miesięcznik Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki

1 Słowo rektora

TEMAT NUMERU

2 UTW w trybie *on-line* —
Lesław Peters

INFORMACJE

- 6 Święto Szkoły 2021
- 8 Odznaczeni pracownicy PK
- 10 Pracownicy
Profesorowie tytularni
- 11 Rektor i Senat
- 13 Wspomnienia:
Jerzy Kramarz
Roman Banaszewski
- 14 Ministerstwo dofinansowało
projekt KN Chemików PK
Absolwenci WA
zdominowali konkurs
„Dachy Zielone”
- 15 Agnieszka Sobczak-Kupiec
objęła redakcję
„Inżynierii Materiałowej”
Pomysł absolwenta PK nagrodzony

16 Rozstrzygnięto
drugi konkurs
FutureLab PK

19 O bezpieczeństwo
pasażera na peronie

20 Konkurs
„Studencki Design”

21 Test *on-line*
rozstrzygnął konkurs wiedzy
o Tadeuszu Kościuszcze

ARTYKUŁY

22 Niezwykli goście
jednego seminarium —
Eugeniusz Szumakowicz

24 Freski wśród książek —
Lesław Peters

KALEJDOSKOP

29 3 maja 1946 r.
na zdjęciach
ze zbiorów
Tadeusza Baruckiego

30 Koszykarki
AZS Politechnika
Korona Kraków
na podium

31 Na WIL wybrano
najlepszych
e-nauczycieli

Studenci WA PK
projektują dla Wieliczki

NASZA POLITECHNIKA
(ISSN 1428-295 X)

Miesięcznik
Politechniki Krakowskiej
im. Tadeusza Kościuszki.
Ukazuje się od 1997 roku.

Adres redakcji:
Politechnika Krakowska
ul. Warszawska 24
31-155 Kraków
tel.: (12) 628 25 08

e-mail: naszapol@pk.edu.pl
www.nasza.pk.edu.pl

Kolegium redakcyjne:

REDAKTOR NACZELNY
Lesław Peters
SEKRETARZ REDAKCJI
Katarzyna Tyńska
REDAKTORZY:
Ewa Deskur-Kalinowska,
Renata Dudek, Danuta Zajda,
Jan Zych

Opracowanie graficzne:
Projekt winiety tytułowej
Magdalena Orczyk
Layout
Ewa Deskur-Kalinowska

Skład: Anna Basista
Wydawnictwo PK

Druk: Drukarnia Kolumb.
Chorzów

Nakład: 800 egz.

Za treść nadesłanych materiałów
odpowiadają autorzy.
Redakcja zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów i zmian
redakcyjnych. Nie zwraca
materiałów niezamówionych.

Na okładce:

Strona I: Tegoroczne Święto Szkoły na PK bardzo się różniło od uroczystości w latach poprzednich (szczegóły na s. 6–9).

Strona IV: Do Biblioteki PK warto przyjść nie tylko po książki. Dlaczego? Wyjaśniamy na s. 24–28.

Fotografował: Jan Zych

**Szanowni Państwo,
Drodzy Pracownicy, Studenci, Wychowankowie
i Przyjaciele Politechniki Krakowskiej**

Za nami intensywny maj. Mimo utrudnień odbyło się Święto Szkoły. Nasza uczelnia włączyła się w kilka ważnych inicjatyw w skali regionalnej i krajowej, podpisując wspólnie z innymi ośrodkami naukowymi porozumienia z województwem małopolskim oraz Ministerstwem Klimatu i Środowiska. Interdyscyplinarna współpraca w rozwiązywaniu istotnych problemów naszego regionu i kraju wpisuje się w misję Politechniki Krakowskiej.

Święto Szkoły obchodziliśmy 12 maja. Wydarzenie, całkowicie odwołane w ubiegłym roku, w tym roku udało się zorganizować w trybie hybrydowym. Część pracowników, zwłaszcza tych, którzy mieli możliwość odebrania odznaczeń państwowych, resortowych i uczelnianych, była obecna w Międzywydziałowym Centrum Edukacyjno-Badawczym „Działownia”, pozostałe osoby mogły uczestniczyć w uroczystym posiedzeniu Senatu on-line. Gościliśmy Pana Łukasza Kmitę, wojewodę małopolskiego oraz Panią Halinę Cimer, małopolskiego wicekuratora oświaty i to oni wręczyli odznaczenia państwowe. Uehonorowaliśmy także firmę Fakro medalem „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej”. Medale i odznaczenia honorowe zostały też wręczone zasłużonym pracownikom uczelni. Prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak wygłosił wykład „Współczesne wyzwania uczelni technicznej. Wybrane refleksje”. Odbyła się również premierowa emisja filmu „Szlakami Politechniki Krakowskiej. Historia rajdów PK”. Oprawę muzyczną Święta Szkoły zapewnił Chór Politechniki Krakowskiej „Cantata”, pod dyrekcją Marty Stós. Samorząd Studencki, jak zawsze aktywny, zorganizował wydarzenia on-line — Rajdowy Przegląd Kapel oraz Koncert Gwiazdy Wieczoru — zespołu „Dwa Sławy”. Jeszcze raz serdecznie gratuluję wszystkim wyróżnionym. Dziękuję za Państwa niezawodną służbę i oddanie Politechnice Krakowskiej. Jestem wdzięczny wszystkim, którzy pracowali nad organizacją tegorocznego Święta Szkoły w tak trudnych wciąż okolicznościach. Wszystko znakomicie się udało i oby było przedsmakiem powrotu już na dobre do naszej normalnej działalności.

13 maja br. Politechnika Krakowska, wspólnie z kilkunastoma innymi uczelniami, podpisała porozumienie o współpracy z województwem małopolskim w zakresie pobudzania aktywności gospodarczej oraz podnoszenia poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki w regionie. Strony zadeklarowały m.in.: wolę współpracy w zakresie podejmowania działań na rzecz rozwoju gospodarczego Małopolski poprzez wzmacnianie współdziałania między strefą nauki i gospodarki, wspieranie postępu technologicznego oraz rozwoju innowacyjności; inicjatywę i uczestnictwo w realizacji projektów z zakresu przedsiębiorczości, promocji gospodarczej oraz konkurencyjności i innowacyjności gospodarki; wyznaczenie kierunków merytorycznego rozwoju Forum Gospodarczego w Krynicy-Zdroju i powołania jego Rady Naukowej, a także organizacji wolontariatu studenckiego podczas III Igrzysk Europejskich. Politechnika Krakowska jest aktywnym uczestnikiem wszystkich ważnych małopolskich inicjatyw, służy w nich eksperckim wsparciem i innowacyjnymi rozwiązaniami na miarę potrzeb tak dynamicznie rozwijającego się regionu. Także z tą nową inicjatywą wiążemy nadzieje na owocną i twórczą współpracę.

Nasza uczelnia została także sygnatariuszem porozumienia o współpracy na rzecz przeciwdziałania suszy w Polsce. List intencyjny w tej sprawie został podpisany 19 maja przez piętnaście polskich uczelni, Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Polską Akademię Nauk. Cieszymy się z udziału w tej inicjatywie, bo wiemy, że tylko połączenie sił na poziomie badawczym oraz instytucjonalnym wzmocni działania adaptacji do coraz wyraźniejszych i dotkliwszych zmian klimatycznych. Politechnika Krakowska od lat mocno angażuje się w rozwiązywanie problemów związanych z gospodarką i inżynierią wodną, zarówno od strony badawczej, jak i praktycznej. Znaczący dorobek ma w tej dziedzinie nasz Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki i to właśnie jego specjaliści, pod kierunkiem dziekana dr. hab. inż. Stanisława Rybickiego, prof. PK, będą szczególnie zaangażowani we współpracę w ramach zawartego porozumienia.

Wspólnie z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie, Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki oraz Politechniką Gdańską będziemy z kolei kształcić na nowych studiach podyplomowych „Architektura — edukator architektoniczny”. Umowa o współpracę w tym zakresie została zawarta 13 maja br. Koordynatorem przedsięwzięcia z ramienia PK jest dr inż. arch. Elżbieta Kusińska z Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego Wydziału Architektury. Inicjatywa podjęta przez PK, UP, PG i NIAiU jest pierwszą tego typu w Polsce. Koncepcja studiów opiera się na założeniu interdyscyplinarnego dialogu między kierunkami pedagogicznymi i projektowo-architektonicznymi na rzecz tzw. powszechnej edukacji architektonicznej. To ciekawa propozycja, która może przyczynić się do popularyzacji wiedzy o potrzebie wysokiej jakości projektowania i budowania, przyjaznego dla człowieka i środowiska. W przyszłości może zaowocować zwiększeniem zainteresowania naszą ofertą studiów, w której kierunki architektura, architektura krajobrazu czy budownictwo są od lat sztandarową marką.

W tym roku już rozpoczęła się rekrutacja na naszą uczelnię, jako pierwszy tradycyjnie otworzył się nabór na architekturę. Główna tura rekrutacji rusza 7 czerwca i potrwa do września. W sumie mamy w ofercie ponad 30 kierunków i 4,1 tys. miejsc na studiach I stopnia. W ostatnim czasie na wielu kierunkach wprowadzono zmiany w programach kształcenia, tak by jeszcze lepiej odpowiadały na potrzeby współczesnej gospodarki i rynku pracy. Unikatowy pomysł na kształcenie na kierunkach związanych z transportem zaproponowały Wydział Mechaniczny i Wydział Inżynierii Lądowej. Jest to Szkoła Transportu PK. Obejmie ona studentów trzech kierunków studiów (transport, pojazdy samochodowe, środki transportu i logistyka), oferując im dodatkowe możliwości rozwoju i specjalizacji kompetencji w trakcie studiów. Mam nadzieję, że tegoroczna rekrutacja, prowadzona głównie elektronicznie, przebiegnie sprawnie i przyniesie i nam, i kandydatom satysfakcję.

Andrzej Białkiewicz

UTW w trybie on-line

Nawet konieczność zdobycia nowej wiedzy z zakresu informatyki nie przeszkodziła seniorom w kontynuowaniu uczestnictwa w zajęciach Uniwersytetu Trzeciego Wieku PK

LESŁAW PETERS

Już przeszło rok żyjemy w warunkach ograniczeń wymuszonych światową pandemią. Wśród jednostek Politechniki Krakowskiej zmuszonych do dostosowania się do nowej sytuacji jest Uniwersytet Trzeciego Wieku. Seniorzy – podobnie jak przyszli inżynierowie, magistry i doktorzy – korzystają z dobrodziejstw technologii umożliwiającej spotkania w trybie zdalnym.

Zanim seniorzy trafili na PK

Seniorzy – choć zabrzmiało to paradoksalnie – są najmłodszą grupą osób kształcących się na Politechnice Krakowskiej. Na liczącej siedemdziesiąt sześć lat uczelni Uniwersytet Trzeciego Wieku legitymuje się zaledwie dziesięcioletnim stażem. Swoją działalność rozpoczął bowiem jesienią 2010 r.

Na świecie idea prowadzenia zajęć akademickich dla osób w wieku poprodukcyjnym zaczęła zdobywać sobie uznanie, gdy spostrzeżono zjawisko postępującego starzenia się społeczeństw. Pierwsza placówka mająca kształcić seniorów powstała we Francji w 1973 r. Polska należała do pierwszych krajów, które podjęły tę inicjatywę. W Warszawie Studium III Wieku powołano w 1975 r. Początkowo jednostki tego typu zakładano z inicjatywy instytucji należących do systemu opieki społecznej.

W Krakowie międzyuczelniane studium dla seniorów powstało w 1982 r. Było rezultatem współpracy Uniwersytetu Jagiellońskiego i ówczesnej Akademii Medycznej. Dominował

wówczas pogląd, że uniwersytety trzeciego wieku powinny służyć propagowaniu wiadomości na temat metod zachowania zdrowia w wieku podeszłym oraz wzbogacaniu doświadczeń seniorów o wiedzę z zakresu szeroko pojętej kultury. Model ten początkowo wydawał się nie pasować do profilu uczelni technicznych.

Z biegiem czasu formułę uniwersytetu trzeciego wieku zaczęto traktować coraz szerzej. Istniała jednak obawa, że idea prowadzenia zajęć dla seniorów na uczelni technicznej nie spotka się z szerszym zainteresowaniem. Dlatego na Politechnice Krakowskiej rozpoczęto od swego rodzaju testu. Był nim cykl zajęć „Radość Seniora”, przygotowany przez Centrum Pedagogiki i Psychologii PK. Zainteresowanie projektem przekroczyło najśmielsze oczekiwania! Było tak wielkie, że zajęcia musiano poprowadzić w dwóch cyklach. A i tak nie zostało ani jedno wolne miejsce.

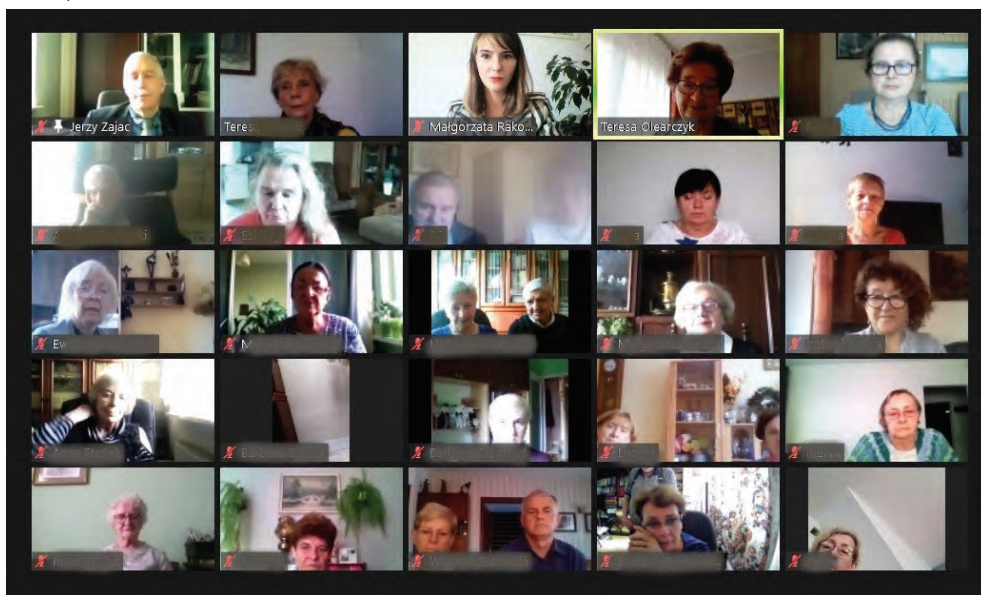
Najwięcej zapisów na informatykę

„Radość Seniora” wystartowała 11 marca 2010 r. Cykl zajęć zainaugurował wykład prof. Kazimierza Flagi, byłego rektora Politechniki Krakowskiej, zatytułowany „Mosty łączące brzegi i ludzi”. Podczas następnych spotkań prof. Andrzej Samek mówił o bionice, prof. Józef Gawlik podjął kwestię związków piękna z techniką, prof. Wojciech Kosiński poruszył zagadnienie

nie piękna miasta, prof. Krzysztof Pielichowski opowiedział o fascynującym świecie chemii, a prof. Stanisław Mazurkiewicz mówił o nie mniej fascynujących dokonaniach w dziedzinie inżynierii medycznej. Cykl zakończył wykład „Urok folkloru polskiego i słowiańskiego”, wygłoszony przez dr inż. Władysława Marię Francuz, prof. oświaty – inicjatorkę projektu „Radość Seniora”, a później też Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Jak widać, od początku z wykładami występowali najlepsi specjaliści. Pierwsza edycja „Radości Seniora” trwała od 11 marca do 10 czerwca 2010 r. Edycja druga rozpoczęła się 15 kwietnia i dobiegła końca 7 października. Adresatami

Uczestnicy inauguracji roku akademickiego UTW PK 2020/2021 mogli zobaczyć się tylko na komputerowych ekranach

Zanim nadeszła pandemia najważniejsze wydarzenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku PK cieszyły się praktycznie stuprocentową frekwencją. Na zdjęciu: inauguracja roku akademickiego 2018/2019

zająć byli w pierwszej kolejności dawni pracownicy uczelni, ale wykładów mogły też słuchać inne osoby, które weszły w wiek poprodukcyjny.

Udany test skłonił Centrum Pedagogiki i Psychologii do przygotowania jeszcze w tym samym roku programu zajęć dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku PK. Uczestnicy cyklu „Radość Seniora” nie tylko poparli tę ideę, ale gremialnie zapisali się na pierwszy rok UTW. Co ciekawe, z szerokiej palety oferowanych przedmiotów — takich jak plastyka, film, języki obce czy historia sztuki i architektura — najwięcej osób wybrało uczestnictwo w zajęciach informatycznych. Specyfika Politechniki jako uczelni technicznej miała się okazać atutem całego przedsięwzięcia.

Nie zabrakło pieśni „Gaudeamus”

Do udziału w pierwszej edycji Uniwersytetu Trzeciego Wieku, obejmującej dwuletni cykl zajęć, przyjęto 230 osób. Wręczono im, podobnie jak studentom, legitymacje i indeksy do wписywania zaliczeń po każdym semestrze. Przyjęto zasadę, że dla wszystkich słuchaczy UTW dostępne są sympozja w sali konferencyjnej pawilonu „Kotłownia”. Podczas tych spotkań wstępny wykład powiązany jest z dyskusją.

Poza zajęciami dla całego roku utworzono około trzydzieści grup seminaryjnych. Najwięcej osób, jak już zostało powiedziane, wyraziło chęć kształcenia się w zakresie obsługi komputera. Około 10 proc. seniorów poprosiło o ćwiczenia na poziomie zaawansowanym. Inną propozycją, która wzbudziła duże zainteresowanie, była nauka języka angielskiego z użyciem komputera.

Podczas uroczystości 15 października 2010 r., otwierającej działalność UTW PK, wykład inauguracyjny pt. „Ziemia kształtuje nasze zachowania” wygłosił prof. Andrzej Samek. Mówił o kluczowych momentach rozwoju ludzkości. Podsumował swe wystąpienie konkluzją, że dziś celem jest przekształcenie społeczeństwa konsumpcyjnego w społeczeństwo wiedzy, czemu służą takie inicjatywy, jak Uniwersytet Trzeciego Wieku. Nie zabrakło — jak podczas każdej inauguracji roku akademickiego — pieśni „Gaudeamus”, którą wykonał Akademicki Chór PK „Cantata” prowadzony przez Martę Stós, a uroczystość dodatkowo wzbogacił występ Krakowskiej Orkiestry Staromiejskiej pod kierunkiem Wiesława Olejniczaka.

Różne motywacje

Powołanie na Politechnice Krakowskiej uniwersytetu dla seniorów było realizacją postulowanej od pewnego czasu zasady kształcenia przez całe życie. Świat zmienia się dziś w takim tempie, że człowiek cały czas musi nabywać nowe wiadomości i uczyć się nowych umiejętności, aby nie stracić kontaktu z otaczającą go rzeczywistością. Poza tym liczne badania dowiodły, że zarówno aktywność fizyczna, jak i aktywność umysłowa służą przedłużeniu życia w dobrej kondycji, nawet do późnych lat.

Dla osób, które zaczęły uczestniczyć w zajęciach UTW, nie mniej ważne były też inne motywacje. Część słuchaczy szukała tu wypełnienia pustki powstałej po przejściu na emeryturę, niektórzy szukali ucieczki przed samotnością po stracie najbliższych. Ponowne dostosowanie się do trybu słuchania wykładów i udziału w zajęciach dydaktycznych dawało poczucie powrotu do czasów młodości, a nawet chwile zapomnienia o problemach, jakie niesie zaawansowany wiek. Wiele osób chciało poszerzyć swoje horyzonty o nową wiedzę. Wcześniej, zaabsorbowani pracą zawodową, nie mieli czasu nauczyć się dobrze języka obcego, zagłębić się w historię architektury czy poznać dzieje kina.

Wymiar czysto praktyczny miały zajęcia poświęcone prawidłowej diecie i dbałości o zdrowie. Do współpracy z UTW PK zaproszono bowiem także naukowców z innych uczelni, jak również lekarzy spoza środowiska akademickiego. W 2011 r. gościem seniorów był wybitny hematolog prof. Aleksander Skotnicki. Wykłady wygłaszali specjaliści z różnych dziedzin, m.in. Zofia Gołubiew (ówczesna dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie), prof. Stanisław Waltoś (długoletni dyrektor Muzeum UJ), prof. Bolesław Faron (były rektor Uniwersytetu Pedagogicznego), Adam Bujak (fotograf Jana Pawła II), Zbigniew Święch (pisarz, tropiciel wawelskich tajemnic). Dziennikarze Mieczysław Czuma i Leszek Mazan propagowali tezę o wyższości Krakowa nad resztą świata, dając słuchaczom godzinę świetnej intelektualnej zabawy.

Studenci proszą o dodatkowy rok

Fakt, że studentami UTW są ludzie z dużym doświadczeniem życiowym, pozwalał też czasem odwrócić role. Niekiedy wykładowcami stawały się osoby z grona słuchaczy. W ten

Poza sympozjami i seminariami UTW PK dużym powodzeniem przed nadejściem pandemii cieszyły się wydarzenia nieformalne. Na zdjęciu: spotkanie opłatkowe w Sali bł. Jakuba w Klasztorze oo. Franciszkanów w Krakowie

Uczestnikami spotkań odpłatkowych UTW PK byli goście specjali. W spotkaniu w 2018 r. wzięli udział: prof. Jan Kazior, ówczesny rektor PK (z lewej), proboszcz parafii św. Floriana ks. prałat Grzegorz Szewczyk oraz prof. Kazimierz Furtak, rektor PK w latach 2008–2016

sposób już w początkowym okresie działalności uniwersytetu dla seniorów Wiktoria Miechowska-Tabor, mająca doświadczenie przewodniczki po Krakowie, zaczęła prowadzić seminarium „Architektura i inne sztuki”, a dr Barbara Cieniawa wystąpiła z wykładem o medycynie naturalnej.

Miarą sukcesu UTW PK było rozwinięcie przez słuchaczy bogatej działalności poza oficjalnym programem zajęć. Organizować zaczęto różnego rodzaju imprezy towarzyskie, wspólne wizyty w muzeach krakowskich, a także wycieczki w okolice Krakowa i dalej, po Polsce, czasem też poza granice kraju. Tradycją stały się spotkania odpłatkowe w czasie zbliżonym do świąt Bożego Narodzenia. Zaproszenie do udziału w tych spotkaniach przyjmowali szacowni goście spoza uczelni, jak np. kardynał Franciszek Macharski.

UTW PK zdobył sobie duże uznanie nie tylko dzięki interesującemu programowi zajęć i własnym inicjatywom słuchaczy, ale także ze względu na świetną atmosferę. Była to zasługa w pierwszym rzędzie dr inż. Władysławy Marii Francuz, która tworzyła uniwersytet seniorów od podstaw, a następnie pełniła funkcję jego koordynatora. Była postacią szeroko znaną w Krakowie z działalności w harcerstwie (zdobyła wszystkie stopnie harcerskie i instruktorskie), a także jako założycielka i kierownik (przez czterdzieści lat) Zespołu Pieśni i Tańca „Małe Słowianki” przy Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana w Krakowie. Na PK znaliśmy ją też z działalności w gremiach kierowniczych Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych. Działała w Komisji Nauk Pedagogicznych PAN. Wielokrotnie odznaczana i honorowana w plebiscytach popularności, dwukrotnie została wybrana przez „Gazetę Krakowską” na Człowieka Roku — w 2000 r. i 2016 r.

W Uniwersytecie Trzeciego Wieku PK włożyła wiele energii, a przede wszystkim dużo serca. Jej zapał i pogoda ducha udzielały się słuchaczom i motywowały ich do własnej aktywności. I zdarzyło się coś, co trudno sobie wyobrazić na innych rodzajach studiów. Gdy po dwóch latach działalności UTW pierwszy cykl zajęć dobiegł końca, studenci zwrócili się do ówczesnego rektora PK prof. Kazimierza Furtaka o... dodanie im jeszcze jednego roku! Rektor nie odmówił.

Władysława Maria Francuz zmarła nieoczekiwanie, w pełni sił twórczych, w 2017 r. Dwa lata później, 29 maja 2019 r., doszło

do nadania Uniwersytetowi Trzeciego Wieku PK jej imienia. Podczas zorganizowanej z tej okazji uroczystości laudację wygłosił pierwszy wykładowca cyklu „Radość Seniora” prof. Kazimierz Flaga. Od tej pory oficjalna nazwa szkoły dla seniorów brzmi: Uniwersytet Trzeciego Wieku Politechniki Krakowskiej im. dr inż. Władysławy Marii Francuz, prof. oświaty.

UTW w wersji zdalnej

Pojawienie się przed rokiem pandemii stworzyło sytuację zagrażającą działalności UTW. W początkowym okresie, gdy na PK zawieszono zostały wszelkie zajęcia dydaktyczne, nie było wiadomo, kiedy seniorzy będą mogli znów się spotkać. Istniała obawa, że to wszystko, co udało się osiągnąć w ciągu minionych dziesięciu lat, zostanie zaprzepaszczone. Tym bardziej że w mediach pełno było doniesień o szczególnym zagrożeniu, jakie COVID-19 niesie osobom w wieku zaawansowanym. Z pomocą przybyła jednak technologia. Seniorzy — podobnie jak studenci, doktoranci i uczestnicy studiów podyplomowych — skorzystali z dobrodziejstw Internetu i przeszli całkowicie na system kontaktów zdalnych.

Do końca roku akademickiego 2019/2020 jedyną formą działalności UTW było udostępnianie za pośrednictwem serwisu YouTube nagranych prezentacji treningów ruchowych. Pomagały one organizować sobie ćwiczenia, służące zachowaniu dobrej kondycji mimo ograniczeń narzuconych przez pandemię.

Wycieczki to stały fragment aktywności studentów UTW PK, ich brak daje się szczególnie odczuć w czasie pandemii. Na zdjęciu: wizyta na zamku w Korzkwi

Aby przygotować seniorów do korzystania z zajęć prowadzonych przez Internet, w październiku 2020 r. zorganizowano serię szkoleń z obsługi platformy ZOOM. Szkolenia, z konieczności, musiały mieć charakter stacjonarny, ale poprowadzono je w bardzo małych grupach, z zachowaniem wszelkich niezbędnych środków ostrożności. Uwzględniono różnice sprzętu znajdującego się w posiadaniu szkolonych osób, prowadząc kursy dla właścicieli komputerów stacjonarnych, laptopów, tabletek i smartfonów. Dzięki temu 29 października 2020 r. mogło dojść do inauguracji kolejnego roku akademickiego UTW PK. inauguracja odbyła się w trybie *on-line*. Do uczestników zajęć rektor PK prof. Andrzej Białkiewicz przemówił z ekranów komputerów.

Sprowadzenie działalności UTW do formuły zdalnej zmniejszyło liczbę zainteresowanych dalszym udziałem w UTW o około połowę. Na rok akademicki 2020/2021 wpisało się 120 osób. Dla wielu osób sensem uczestnictwa w zajęciach była możliwość bezpośredniego spotkania się na uczelni z innymi słuchaczami UTW i słuchania wykładów „na żywo”. Gdy tego zabrakło, ludzie traciли motywację. Niektóre osoby wycofały się z powodu kłopotów zdrowotnych czy po prostu na skutek gorszego samopoczucia. Kilka osób miało przerwę w zajęciach z powodu przejścia COVID-19, ale po wyzdrowieniu wróciły.

Przyczyną rezygnacji z udziału w UTW nie były bariery technologiczne, zwraca uwagę mgr Małgorzata Rakoczy, która jest koordynatorem Uniwersytetu Trzeciego Wieku PK. We współpracy z Tomaszem Pułką prowadziła warsztaty przygotowujące do korzystania z platformy ZOOM. Widziała, że niektóre osoby miały początkowo trudności w posługiwaniu się platformą, jednak ostatecznie opanowały tę umiejętność i obecnie uczestniczą w prowadzonych zdalnie zajęciach.

Od tańca do filozofii

Mimo utrudnień spowodowanych przez pandemię seniorzy otrzymali bogatą ofertę. Przygotowane w formie filmów przez mgr Annę Cygan treningi ruchowe uwzględniły różne oczekiwania. Do potrzeb osób preferujących wolniejsze rytmy dostosowana została fuzja tańca i fitness, zawierająca m.in. elementy flamenco, salsy, tanga, cha-cha, cumbii i *belly dance*. Układy te służą usprawnianiu orientacji w przestrzeni, równowagi, koordynacji, a także pamięci. Ćwiczenia przy wykorzystaniu takich technik jak pilates czy stretching zostały przygotowane pod kątem m.in. wzmacniania mięśni i ścięgien, nauki oddechu spójnego z ruchem, poprawy gibkości oraz relaksacji.

Dla osób, które z różnych powodów nie mogą lub nie lubią tańczyć ani ćwiczyć na podłodze, przygotowano zestaw ćwiczeń na krzesłach. Mają pomóc w usprawnianiu całego ciała, poprawiając ruchomość stawów, gibkość, pamięć i koordynację ruchową. Filmy trwające po około 50 minut udostępniono do odtwarzania o dowolnej porze dnia.

Dzięki wykorzystaniu platformy ZOOM stało się możliwe organizowanie w czasie rzeczywistym spotkań na różne tematy. W poniedziałki Piotr Pułka poprowadził zajęcia pod hasłem „Muzyka z dawnych lat” oraz terapię muzyką, wtorki zostały poświęcone filozofii i religioznawstwu, o których mówił dr hab. Jacek Jaśtał, prof. PK, środy oddano historii sztuki, a czwartki — zajęciom z komunikacji zatytułowanym „Mosty zamiast murów”. Ruszyły też treningi pamięci i umysłu, prowadzone przez Małgorzatę

Rakoczy. W następnym semestrze doszły zajęcia z historii Krakowa i psychologii dorosłości. Zaplanowano też rozpoczęcie nauczania języka angielskiego i promocji zdrowia.

Do zobaczenia w murach PK

Również dzięki Internetowi powróciły wykłady. W poprzednich latach gromadzące seniorów w sali konferencyjnej pawilonu „Kotłownia”, teraz są przekazywane na platformie ZOOM. Podejmuje się w nich zarówno tematy służące poznawaniu otaczającego nas świata, jak i kwestie ściśle praktyczne.

Prof. dr hab. inż. Kazimierz Wiech z Uniwersytetu Rolniczego zaprezentował kolorowy świat motyli. Podróżniczka i blogerka Mariola Wójtowicz pokazała słuchaczom egzotyczny świat pustyni Atakama i Kolumbię. O pracy fizyka medycznego mówił Damian Kozyra, Polak pracujący w Szwajcarii, skąd zresztą wygłosił swój wykład. Zaś o zdrowiu intymnym kobiet w okresie menopauzy mówiła fizjoterapeutka Katarzyna Chanowska. Do sytuacji, która jest obecnie przedmiotem naszej największej troski, nawiązała debata o szczepionkach przeciw COVID-19 z udziałem dr. n. med. Krzysztofa Czarnobilskiego, dyrektora ds. leczenia Szpitala MSWiA w Krakowie. Bezpiecznemu przekazaniu majątku za życia i na wypadek śmierci oraz testamentom i zasadom dziedziczenia były poświęcone spotkania z Joanną Gregułą i Aleksandrą Golec-Sionek.

Prowadzone stacjonarnie w „Kotłowni” wykłady odbywały się co drugą środę. Obecnie, gdy przekazywane są w trybie zdalnym, łatwiej je dopasować do czasu, którym dysponują wykładowcy, zauważa Małgorzata Rakoczy. — *To plus pandemii* — dodaje.

Uniwersytet Trzeciego Wieku PK nie poddał się. Seniorzy, choć przy mniejszej niż poprzednio frekwencji, kontynuują swoją niezwykłą przygodę edukacyjną. Pokazali, że w trudnej sytuacji potrafią dotrzymać kroku swoim czasom — epoce zaawansowanych technologii informatycznych, które wieloosobowym zespołom pozwalają komunikować się z zachowaniem bezpiecznego dystansu. Nie zmienia to jednak faktu, że bardzo chcieliby powrócić do tradycyjnej formuły zajęć UTW. Z niecierpliwością wyczekują dnia, kiedy znów będą mogli się spotkać w murach Politechniki Krakowskiej.

Zdjęcia: Jan Zych

Podczas majówki w Korzkwi seniorzy we własnym zakresie zorganizowali pieczenie kiebasek

Święto Szkoły 2021

Inżynier w świecie rosnących wyzwań

Zupełnie inaczej, niż w latach poprzednich, wyglądało tegoroczne Święto Szkoły na Politechnice Krakowskiej. Ograniczenia spowodowane epidemią koronawirusa sprawiły, że nie odbył się tradycyjny pochód Senatu, poprzedzający zwykle główną uroczystość. Nie było świątecznego pikniku. Samo posiedzenie zaś przyjęło całkowicie nową formę. Optyzmem napawa jednak fakt, że w tym roku doszło do zorganizowania Święta Szkoły. Rok temu, jak pamiętamy, zostało ono odwołane.

Ograniczona do samego posiedzenia Senatu uroczystość odbyła się 12 maja 2021 r. Miejsca w głównej sali Międzywydziałowego Centrum Edukacyjno-Badawczego „Działownia” zajęły niemal wyłącznie odznaczane osoby, które rozmieszczono w odstępach gwarantujących bezpieczeństwo sanitarne. Senatorowie i pozostali członkowie wspólnoty akade-

Względy bezpieczeństwa epidemicznego sprawiły, że podczas tegorocznego Święta Szkoły Politechniki Krakowskiej rektor i prorektorzy na miejsce ceremonii przeszli bez tradycyjnej asysty Senatu. Na zdjęciu (od lewej): prorektor Marek Bauer, prorektor Tomasz Kapecki, rektor Andrzej Białkiewicz, prorektor Dariusz Bogdał, prorektor Jerzy Zając

W swym wystąpieniu postawił też swoją diagnozę stanu nauki polskiej.

Prof. Kazimierz Furtak przypomniał, że dwa podstawowe zadania szkoły wyższej nie zmieniły się od powstania Akademii Ateńskiej. To kształcenie i badania naukowe. — *Teraz rolę uczelni jest takie kształcenie studentów, aby powiększała się grupa tych, którzy myślą krytycznie, niezależnie, mają odwagę żyć na własny rachunek, stawiają sobie wysokie wymagania. W związku z tym uczelnia musi kształcić ludzi, którzy będą zmieniać świat na lepsze, a nie będą tylko trybikami w maszynach korporacyjnych. Przeciętność nie będzie dla nich cnotą* — podkreślił prof. Kazimierz Furtak.

Mówca wskazał na ograniczenia występujące w polskim szkolnictwie wyższym. Są nimi: działania pozorowane, stawianie sobie małych, krótkoterminowych celów, „punktoza”, skąpe finansowanie, brak wyobraźni, brak ciekawości i chęci odkrywania tego, co nie jest znane, postawy minimalistyczne, ingerencja władzy, coraz większe formalizowanie nauki i nauczania. — *Niezależnie od tego, że działamy w warunkach pandemii, działamy również w warunkach wszechobecnej i rosnącej biurokratyzacji (to nie tylko polska cecha), nadprodukcji prawa, kultury controllingu i audytu, „religii policzalności” (wszystko chcemy sparametryzować). Dostrzegamy te negatywne skutki i one coraz bardziej nam doskwierają. Z tym wiąże*

się coraz gorsze samopoczucie pracowników i studentów. Cierpi na tym jakość badań naukowych, jakość nauczania — mówił prof. Furtak.

W dalszej części wystąpienia zwrócił uwagę na rosnące tempo pojawiania się nowych rozwiązań technicznych, które ogromnie zmieniają nasze życie. Wiek XX to: radio, telewizja, atom, radar, tworzywa sztuczne, elektrotechnika, elektronika, komputery, robotyka, inżynieria materiałowa, biotechnologia... Największe dokonania w zakresie telekomunikacji przypadają na okres ostatnich czterdziestu lat, a to jest mniej więcej połowa życia statystycznego Europejczyka. — *Jeżeli sobie uzmysłowimy, jak szybko następuje postęp, to proszę pomyśleć, jak musimy uczyć naszych studentów, żeby w tym świecie mogli sobie poradzić, a na dodatek przynosili chlubę Politechnice Krakowskiej* — zauważył prof. Kazimierz Furtak.

Obserwowany dziś postęp przyrównał do dramatu Syzyfa, z istotną jednak różnicą. Mityczny Syzyf nigdy nie mógł wtoczyć swojego kamienia na sam szczyt.

Powitanie uczestników uroczystości przez rektora PK Andrzeja Białkiewicza

mickiej PK mogli uczestniczyć w wydarzeniu, korzystając z przekazu internetowego *on-line*. Tą drogą zwrócił się też do uczestników uroczystości rektor Politechniki Krakowskiej, prof. Andrzej Białkiewicz, który otworzył posiedzenie.

Tradycyjny wykład — zatytułowany „Współczesne wyzwania uczelni technicznej. Wybrane refleksje” — wygłosił prof. Kazimierz Furtak, rektor PK w latach 2008–2016, przewodniczący Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Mówca w szczególności zwrócił uwagę na wymagania, jakie niezwykle szybki postęp techniczny stawia obecnie przed uczelniami technicznymi oraz ich absolwentami.

Autor wykładu, były rektor PK Kazimierz Furtak

Szyf współczesny osiąga szczyt, ale gdy na nim stanie, widzi przed sobą następny szczyt — jeszcze wyższy, trudniejszy do zdobycia. Psycholodzy twierdzą, że za takie zjawiska, jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość, bezrobocie, rozpad więzi społecznych, częściowo odpowiada lawinowy rozwój techniki, z którym ludzie nie zawsze potrafią sobie radzić. Jest więc rzeczą ważną, aby zagadnienia techniczne postrzegać także jako problemy społeczne. — *Inżynier nie powinien pracować sam. Powinien działać w porozumieniu z psychologami i przedstawicielami innych nauk* — stwierdził mówca.

W podsumowaniu wystąpienia prof. Kazimierz Furtak stwierdził, że pracownikom i studentów uczelni technicznych, w tym również Politechniki Krakowskiej, czekają trudne zadania. Stoimy dziś wobec poważnych pytań: Czy nasze priorytetyowe kierunki badań naukowych są zsynchronizowane z kierunkami rozwoju w wymiarze globalnym? Czy programy kształcenia i ich realizacja umożliwią naszym absolwentom włączenie się w nurt rozwoju nauki i gospodarki w skali światowej? — *Pracowników i studentów czekają duże wyzwania. W jakim stopniu im podołamy i na jakim poziomie będziemy je realizować, zależy od całej społeczności Politechniki Krakowskiej, nie tylko od władz uczelni i wydziałów* — powiedział na zakończenie były rektor PK, życząc jednocześnie powodzenia oraz satysfakcji z przyszłych dokonań.

*

Posiedzenie Senatu PK było okazją do uhonorowania wielu zasłużonych pracowników uczelni. Przybyły na uroczystość wojewoda małopolski Łukasz Kmita dokonał dekoracji odznaczeniami państwowymi. Medale Komisji Edukacji Narodowej wręczyła małopolska wicekurator oświaty Halina Cimer. Zabrawszy następnie głos, wojewoda Łukasz Kmita wyraził nadzieję, że po wakacjach wszystkie uczelnie złączą w pełni tętnić życiem, wchodząc już w rzeczywistość postpandemiczną. Rektorowi i Senatowi PK wojewoda gratulował wysokiego poziomu nauczania. Podkreślił, że rządowi polskiemu zależy na rozwoju takich uczelni jak PK.

Odnaczenia uczelniane wręczył rektor prof. Andrzej Białkiewicz. Medalem „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej” w pierwszej kolejności została uhonorowana

firma FAKRO Sp. z o.o. W imieniu prezesa Ryszarda Florka medal z rąk rektora odebrał były dyrektor ds. badań i rozwoju firmy FAKRO Henryk Musiał. Następnie prof. Andrzej Białkiewicz odznaczył zasłużonych pracowników.

Sytuacja epidemiczna sprawiła, że część osób nie przybyła do „Działowni” po odbiór przyznanych odznaczeń państwowych i uczelnianych. Pełną listę wszystkich uhonorowanych drukujemy na stronach 8–9.

W trakcie uroczystego posiedzenia Senatu zarówno osoby obecne w „Działowni”, jak i widzowie obserwujący przekaz internetowy mieli okazję obejrzeć film dokumentujący historię rajdów Politechniki Krakowskiej. Emisję „Szlaków Politechniki” poprzedziło wystąpienie dr. hab. inż. Marka Stanszka, prof. PK, który jako prorektor ds. studenckich poprzedniej kadencji sprawował opiekę nad zespołem przygotowującym ów film (a także nieukończoną jeszcze książkę na temat rajdów). W półgo-

Wyróżnioną medalem „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej” firmę FAKRO reprezentował Henryk Musiał. Medal wręczył rektor PK Andrzej Białkiewicz

dzinnym dokumencie pojawiły się wspomnienia wielu uczestników politechnicznych imprez rajdowych — w tym także prof. Kazimierza Flagi, organizatora pierwszego rajdu w 1962 r. Film, którego producentem jest Daniel Kostrzewa, zaś autorem scenariusza i zdjęć Piotr Podsiadło, zrealizowała firma SZOK Sp. z o.o.

Informację na temat tegorocznej edycji Konkursu „Tadeusz Kościuszko — inżynier i żołnierz” przedstawił prorektor ds. studenckich, przewodniczący komisji konkursowej dr inż. Marek Bauer. Podkreślił on, że mimo utrudnień spowodowanych pandemią do udziału w konkursie zgłosiły się dwieście osiemdziesiąt cztery osoby — w tym osiemdziesięciu pięciu studentów i stu dziewięćdziesięciu dziewięciu uczniów szkół średnich — ze wszystkich regionów Polski. Za sprawną

Gratulacje dla uhonorowanych odznaczeniami państwowymi od wojewody małopolskiego Łukasza Kmita

organizację konkursu prorektor podziękował Działowi Promocji. Ze względu na epidemiczne w tym roku nie można było zaprosić laureatów konkursu do wręczenia im dyplomów, tak jak miało to miejsce w latach ubiegłych. (Szerzej o konkursie piszemy na s. 21).

Oprawę muzyczną majowej ceremonii zapewnił kierowany przez Martę Stós Akademicki Chór Politechniki Krakowskiej „Cantata”, który otworzył posiedzenie Senatu pieśnią „Gaudeamus igitur”. Ponieważ chór nie mógł, z opisanych wcześniej powodów, wystąpić w „Działowni”, wykonania utworów odtworzono z przygotowanych wcześniej nagrań. Całą uroczystość prowadził Bartłomiej Krystyński z Działu Promocji.

Prorektor Marek Bauer przedstawia informację o rezultatach Konkursu „Tadeusz Kościuszko — inżynier i żołnierz”

Swoistym artystycznym dopełnieniem Święta Szkoły było wydarzenie zorganizowane w godzinach popołudniowych i wieczornych przez Samorząd Studencki PK. W Klubie „Kwadrat” w Czyżynach odbył się Rajdowy Przegląd Kapel, a następnie na estradzie pojawiła się gwiazda wieczoru — łódzki zespół hip-hopowy „Dwa Sławy”.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

Odznaczeni pracownicy PK

Złoty Krzyż Zasługi

dr hab. inż. Zbigniew Latała, prof. PK
(odznaczenie przyznane w 2019 r.)

Srebrny Krzyż Zasługi

dr hab. inż. Zbigniew Kokosiński, prof. PK
dr hab. inż. Alicja Kowalska-Koczwara

Brązowy Krzyż Zasługi

dr inż. Ireneusz Chrabąszcz, prof. PK
dr inż. Anna Romańska-Zapała

Medal Złoty za Długoletnią Służbę

prof. dr hab. Stanisław Drożdż
prof. dr hab. inż. Witold Grzegożek
dr hab. inż. Lesław Bieniasz, prof. PK
dr hab. inż. Piotr Drozdowski, prof. PK
dr hab. inż. arch. Teresa Kusonowicz, prof. PK
dr hab. inż. Tomasz Baczyński
dr inż. Marek Kowalski
mgr Maria Śladek
mgr Anna Zawrzykraj
lic. Anna Gleń

Alicja Kowalska-Koczwara i Zbigniew Kokosiński, odznaczeni Srebrnym Krzyżem Zasługi przez wojewodę Łukasza Kmitę (z lewej), odbierają gratulacje od rektora Andrzeja Białkiewicza. Na zdjęciu obok: Anna Romańska-Zapała i Ireneusz Chrabąszcz odznaczeni Brązowym Krzyżem Zasługi

Leszek Eliaz
Marzena Kozik
Teresa Popiołek
Lidia Surowiec
Barbara Zając

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę

prof. dr hab. inż. Wiesław Zima
dr hab. inż. Wojciech Drozd, prof. PK
dr hab. Piotr Kozioł, prof. PK
dr inż. Władysław Egner
dr inż. Marta Łapuszek
mgr inż. Andrzej Kulig
mgr inż. Łukasz Rodak

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę

prof. dr hab. Orest Artemowych
prof. dr hab. inż. Elżbieta Radziszewska-Zielina
dr hab. inż. Segjy Fialko, prof. PK
dr hab. inż. Magdalena Niemczewska-Wójcik, prof. PK
dr inż. Anna Kielbus
dr inż. arch. Elżbieta Kusińska
mgr inż. Marek Tupta

Medal Komisji Edukacji Narodowej

prof. dr hab. inż. Bogdan Bochenek
prof. dr hab. inż. arch. Justyna Kobylarczyk
prof. dr hab. inż. arch. Zbigniew Myczkowski
dr hab. inż. Piotr Czub, prof. PK
dr inż. Jan Gertz, prof. PK
dr hab. inż. Agnieszka Lechowska, prof. PK
dr hab. inż. Józef Tutaj, prof. PK

Stanisław Drożdż odznaczony Złotym Medalem za Długoletnią Służbę

Anna Gleń, odznaczona Złotym Medalem za Długoletnią Służbę, otrzymuje gratulacje od wojewody Łukasza Kmity

dr hab. inż. Mieczysław Zając, prof. PK
dr inż. Jerzy Jaworowski
dr inż. Marian Świerczek

Medal „Zastużony dla Politechniki Krakowskiej”

FAKRO Sp. z o.o.
prof. dr hab. inż. Adam Jagiełło
dr hab. inż. Stanisław M. Rybicki, prof. PK
dr hab. inż. Marek Stanuszek, prof. PK
mgr Barbara Grabacka-Pietruszka

Złota Odznaka Politechniki Krakowskiej

dr hab. inż. Grzegorz Filo, prof. PK
dr hab. inż. arch. Tomasz Kapecki, prof. PK
dr hab. inż. Mariola Kędra, prof. PK
dr hab. inż. Elżbieta Sikora, prof. PK
dr inż. Magdalena Kromka-Szydek, prof. PK
dr inż. Mariusz Dudek
dr inż. Renata Kozik
dr Lech Sławik
mgr Marek Górski
mgr Jacek Majka
mgr Irmina Szkarłat
mgr Małgorzata Wysopal
Barbara Woźniak

Justyna Kobylarczyk odbiera Medal Komisji Edukacji Narodowej

Jerzy Jaworowski odbiera Medal Komisji Edukacji Narodowej z rąk wicekurator oświaty Haliny Cimer

Jan Gertz odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej

Honorowa Odznaka Politechniki Krakowskiej

dr hab. inż. Mieczysław Drabowski, prof. PK
 dr hab. inż. Jadwiga Królikowska, prof. PK
 dr hab. inż. Aneta Liber-Kneć, prof. PK
 dr hab. inż. Marcin Noga, prof. PK
 dr hab. inż. Elżbieta Skrzyńska-Ćwiąkańska
 dr inż. Mirosława Bazarnik
 dr hab. inż. Szczepan Bednarz
 dr inż. Aleksandra Faron
 dr Beata Kocel-Cynk

dr inż. Kinga Korniejenko
 dr inż. Agnieszka Leszczyńska
 dr inż. arch. Robert Marcinkowski
 dr inż. arch. Agnieszka Ozimek
 dr inż. Marek Pańtak
 dr inż. Piotr Poznański
 dr Marcin Skrzyński
 dr inż. arch. Anna Staniewska
 dr inż. Krystian Woźniak
 mgr inż. Krzysztof Czajkowski
 mgr Renata Dudek
 mgr inż. Justyna Firganeł

mgr Katarzyna Kawecka
 mgr inż. Krzysztof Lis
 mgr Andrzej Stachowski
 mgr Małgorzata Syrda-Śliwa
 mgr Elżbieta Świtalska
 mgr Ewa Targosz
 mgr Maciej Zając
 mgr inż. Paweł Zieliński
 Barbara Bochnia
 Bożena Kośmider

Zdjęcia: Jan Zych

Marek Stanuszek z medalem „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej” (z lewej); Adam Jagiełło odbiera z rąk rektora Andrzeja Białkiewicza medal „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej”, obok Stanisław M. Rybicki uhonorowany medalem „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej” (w środku); Barbara Grabacka-Pietruszka otrzymuje medal „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej” z rąk rektora Andrzeja Białkiewicza

Złotą Odznakę Politechniki Krakowskiej z rąk rektora Andrzeja Białkiewicza odbierają: Marek Górski (z lewej) i Jacek Majka (w środku). Honorową Odznakę Politechniki Krakowskiej — przyznaną w 2019 r. — z rąk rektora odbiera Stanisław Młynarski (z prawej)

PRACOWNICY

Profesorowie tytularni

Agata Zachariasz

Absolwentka i pracownik Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej.

Jest wychowanką Liceum Ogólnokształcącego w Chrzanowie (1979 r.). W 1987 r. ukończyła studia na kierunku architektura i urbanistyka, na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Pracę dyplomową pt. „Monografia i projekt rewaloryzacji założenia pałacowo-parkowego w Siarach koło Gorlic” wykonała pod kierunkiem prof. dr. hab. inż. arch. Janusza Bogdanowskiego. Również na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej uzyskała kolejne stopnie naukowe. W 1998 r. obroniła pracę doktorską pt. „Plany katastralne ogrodów jako świadectwo rozwoju idei »ogrodu angielskiego« (na przykładzie Beskidu Niskiego i Pogórza)”. Promotorem jej doktoratu był prof. Janusz Bogdanowski. W grudniu 2007 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk technicznych, w dyscyplinie architektura i urbanistyka, w specjalności architektura krajobrazu na podstawie monografii „Zieleń jako współczesny czynnik miastotwórczy ze szczególnym uwzględnieniem roli parków publicznych” (Wydawnictwo PK, Kraków 2006). Tytuł profesora w dziedzinie nauk inżynierijno-technicznych otrzymała postanowieniem prezydenta RP w styczniu 2021 r.

Z Wydziałem Architektury PK jest związana od 1988 r. Początkowo była zatrudniona na stanowisku inżynierijno-technicznym

w Zakładzie Architektury Krajobrazu, w Instytucie Urbanistyki i Planowania Przestrzennego WA PK. W 1992 r. w nowo utworzonym Instytucie Architektury Krajobrazu PK objęła etat asystenta naukowego, następnie — asystenta naukowo-dydaktycznego (od 1993 r.) i adiunkta (od 1998 r.). Od 2010 r. pracuje na stanowisku profesora PK. W latach 1997–1998 pracowała ponadto w Miejskiej Pracowni Planowania Przestrzennego i Strategii Rozwoju w Warszawie.

Specjalizuje się w architekturze krajobrazu. W pracy naukowej koncentruje się na zagadnieniach takich, jak: historia, konserwacja i rewaloryzacja zabytkowych ogrodów i parków; terminologia sztuki ogrodowej i architektury krajobrazu oraz kwestie stylu i detalu w sztuce ogrodowej i architekturze krajobrazu. Zajmuje się ponadto problematyką kształtowania terenów zieleni, systemów terenów zieleni miejskiej, krajobrazu i terenów zieleni w urbanistyce i w planowaniu przestrzennym, a także standardami projektowania. Bada współczesne trendy w architekturze krajobrazu, jak również pojęcia pamięci, tożsamości i *genius loci* w odniesieniu do dzieł architektury krajobrazu. Mocno zarysowany jest w jej pracach nurt dotyczący rozwoju specjalności architektura krajobrazu w Polsce i na świecie oraz kształcenia architektów krajobrazu.

W swoim dorobku ma — jako autor lub współautor — ponad 180 publikacji, naukowych i popularnonaukowych, w tym 20 książek, wśród których ważne miejsce zajmuje monografia naukowa „Zielony Kraków »dla przyjemności i pożytku Szanownej Publiczności«” (Wydawnictwo PK, Kraków 2019). Jest współautorką (wraz z A. Böhmem) 4-tomowego słownika „Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa. Ilustrowany słownik angielsko-polski” oraz m.in. podręcznika akademickiego „Projektowanie ogrodu. Zbiór zadań z projektowania zintegrowanego dla studentów architektury krajobrazu” (współautorzy: I. Sykta, J. Szwed, M. Kozak-Klimkiewicz, Wydawnictwo PK, Kraków 2015), nagrodzonego w 2016 r. przez MNiSW czy książką

„Studia nad architekturą i urbanistyką Polski międzywojennej. T. 3, Architektura, krajobraz i ludzie” (Wydawnictwo PK, Kraków 2017) i „Planty krakowskie” (2018). Od 2020 r. pełni funkcję redaktora naczelnego „Teki Komisji Urbanistyki i Architektury”, rocznika krakowskiego Oddziału PAN.

Ponadto jest autorką i współautorką 155 prac niepublikowanych: projektów koncepcyjnych i wykonawczych, prac studialnych (m.in. studia historyczne, krajobrazowe, widokowe, wytyczne konserwatorskie) oraz ekspertyz i opinii. Wykonuje prace badawcze i projektowe z dziedziny architektury krajobrazu dotyczące współczesnych i historycznych założeń ogrodowych i parkowych, terenów zieleni oraz studia krajobrazowe także w skali planowania przestrzennego. Część z nich zakończyła się wdrożeniem. Były wśród nich prace kilkuetapowe, od ekspertyzy krajobrazowej po plan koordynacyjny, np. dla III Kampusu UJ w Pychowicach.

Wśród ważnych prac studialnych i projektowych, które wykonywała, są te dotyczące ogrodów dworskich i pałacowych: w Słocinie koło Rzeszowa, w Arkadii koło Łowicza, w Pleszowie i w Bieżanowie — w obrębie Krakowa, w Płazie, w Wiśniowej, w Dąbrowie i w Kościelcu koło Chrzanowa; ogrodów klasztornych — w Mogile i u oo. Dominikanów w Krakowie; parków publicznych: Krakowskiego, Dębnickiego, Jagiellońskiego, im. Wisławy Szymborskiej i w alei Róż w Krakowie, w Będzinie na Górze Zamkowej, w Sanoku i salinarnego w Wieliczce, Parku Ludowego w Bytomiu; ogrodów królewskich — w krakowskim Łobzowie, przy Zamku Królewskim w Warszawie i na Wawelu; ogrodów śródblokowych Krakowa, zieleni na Rynku Głównym w Krakowie i w Suchoj Beskidzkiej, przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, osiedla Zagórze i Wzgórza Markowicz w Rumi. Część obiektów jest zrealizowana.

Uczestniczyła w pracach zespołów, prowadzących studia krajobrazowe w skali urbanistycznej, w wyniku których opracowano m.in. „Studium architektoniczno-krajobrazowe możliwości podwyższenia obwałowań i bulwarów wiślanych w Krakowie”.

Jest współautorką koncepcji kształtowania systemów terenów zieleni miejskiej Krakowa (tzw. system parków rzecznych) oraz Sanoka. W latach 2015–2017 brała także udział jako ekspert (z udziałem autorskim) w przygotowaniu opracowania „Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2017–2030”, wdrażanego obecnie przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie. Dla wymienionych obiektów wykonywała też, oprócz projektów, studia historyczne, analizowała fazy rozwoju kompozycji i formułowała wytyczne projektowe i konserwatorskie. Stanowiło to dobry punkt wyjścia do prowadzenia dalszych przekrojowych badań naukowych, do łączenia w wątki rozmaitych zagadnień, wyszukiwania podobieństw czy inspiracji, do porównywania. Efektem tych prac, oprócz realizacji, są też publikacje, m.in. monografia „Zielony Kraków...”.

Brała udział w kilkunastu zagranicznych stażach i wyjazdach studialnych, m.in. do Anglii, w celu uzupełnienia studiów w zakresie problematyki „ogrodów angielskich” (grant KBN); w dwukrotnie — 1997 r. i w 1998 r. — do Brazylii (grant KBN), gdzie w zespole prowadziła badania nad

dziedzictwem architektonicznym polskiej emigracji; do Japonii w związku z japońsko-polskim projektem „Studia porównawcze ochrony i użytkowania historycznych miast: Kyoto, Kanazawa, Kraków i Warszawa” (2008 r. i 2009 r.).

Jako nauczyciel akademicki prowadziła początkowo zajęcia dla słuchaczy kierunku architektura i urbanistyka, od 2001 r. nauczana na utworzonym w 2000 r. kierunku architektura krajobrazu, m.in. przedmiotów takich, jak: projektowanie zintegrowane, historia architektury i sztuki ogrodowej, historia kształtowania przestrzeni i planowanie przestrzenne, projektowanie dyplomowe. Uczy też na międzywydziałowym kierunku gospodarka przestrzenna. Była promotorem 82 prac dyplomowych magisterskich i 53 inżynierskich. Była również promotorem 91 prac końcowych na studiach podyplomowych na różnych uczelniach (PK, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie). Wypromowała 7 doktorów.

W 2013 r. została powołana na eksperta Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA).

Od 2021 r. pełni, drugą kadencję, funkcję przewodniczącej Unii Uczelni na rzecz Rozwoju Kierunku Studiów Architektura Krajobrazu. Unia działa na mocy porozu-

mienia zawartego w 2012 r. w Warszawie pomiędzy jedenastoma uczelniami państwowymi, a na jej forum dyskutowane są zagadnienia kształcenia architektów krajobrazu oraz czynione są starania o umocnienie ich pozycji zawodowej. Podobnymi zagadnieniami zajmuje się też jako członek Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu (członek Zarządu Głównego) i Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu.

W latach 2005–2012 (dwie kadencje) pełniła funkcję prodziekana ds. studenckich na WA PK, a w latach 2010–2015 była koordynatorem ds. rozwoju potencjału dydaktycznego WA (kierunek: architektura krajobrazu) w Projekcie „Politechnika XXI wieku”, realizowanym w ramach PO „Kapitał Ludzki” i współfinansowanym przez UE.

Od 2013 r. pełniła funkcję dyrektora Instytutu Architektury Krajobrazu i kierownika Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu. Od 2020 r. kieruje Katedrą Architektury Krajobrazu — utworzoną jako samodzielny podmiot organizacyjny w związku z likwidacją struktury instytutowej, obowiązującej do niedawna na Wydziale Architektury.

Lubi czytać książki.

REKTOR I SENAT

Posiedzenie Senatu PK

26 maja 2021 r.

Senat w głosowaniu zdalnym podjął uchwały w sprawie:

- opinii dotyczącej powołania dyrektora Centrum Sportu i Rekreacji PK;
- opinii dotyczącej powołania dyrektora Studium Języków Obcych PK;
- opiniowania wniosku o nadanie prof. dr. hab. inż. Michałowi Ciałkowskiemu tytułu *doctora honoris causa* Politechniki Świętokrzyskiej;
- nadania prof. dr. hab. inż. Wojciechowi Radomskiemu tytułu *doctora honoris causa* Politechniki Krakowskiej.

Zarządzenia rektora PK

Zarządzenie nr 55 z 27 kwietnia 2021 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w planie rzeczowo-finansowym na 2020 r.

Zarządzenie nr 56 z 27 kwietnia 2021 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Ekoinnowacji na Politechnice Krakowskiej.

Zarządzenie nr 57 z 27 kwietnia 2021 r. w sprawie powołania rzecznika dyscyplinarnego ds. nauczycieli akademickich.

Zarządzenie nr 58 z 28 kwietnia 2021 r. w sprawie liczby miejsc na pierwszym roku stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia, rozpoczynających się na Politechnice Krakowskiej w semestrze zimowym i letnim roku akademickiego 2021/2022.

Zarządzenie nr 59 z 28 kwietnia 2021 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2021/2022.

Zarządzenie nr 60 z 28 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia procedury w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Zarządzenie nr 61 z 28 kwietnia 2021 r. w sprawie zmiany „Regulaminu zatrudniania pracowników niebędących nauczycielami akademickimi”.

Zarządzenie nr 62 z 11 maja 2021 r. w sprawie zasad finansowania działalności

PK w 2021 r. oraz wewnątrzuczelnianego algorytmu podziału środków z subwencji.

Zarządzenie nr 63 z 11 maja 2021 r. w sprawie sposobu przeprowadzania sesji egzaminacyjnych w czasie obowiązywania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Zarządzenie nr 64 z 11 maja 2021 r. w sprawie zmian w składzie Zespołu ds. Zapewnienia Dostępności Osobom z Niepełnosprawnościami.

Zarządzenie nr 65 z 11 maja 2021 r. w sprawie harmonogramu rekrutacji na stacjonarne i niestacjonarne studia I i II stopnia, rozpoczynające się w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022.

Zarządzenie nr 66 z 11 maja 2021 r. w sprawie wzorów dokumentów rekrutacyjnych wymaganych od kandydatów ubiegających się o przyjęcie na pierwszy rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia, rozpoczynających się w roku akademickim 2021/2022.

Roman Popielarz

Jest absolwentem Politechniki Krakowskiej, od ponad czterdziestu lat pracuje na Wydziale Inżynierii i Technologii Chemicznej (WliTCh). Obecnie jest zatrudniony w Katedrze Biotechnologii i Chemii Fizycznej PK.

Urodził się w 1955 r. w Oświęcimiu. Chemią zainteresował się już w szkole podstawowej. Jako dalsze etapy kształcenia wybrał więc klasę chemiczną w Technikum Chemicznym w Oświęcimiu i następnie studia na ówczesnym Wydziale Chemii Politechniki Krakowskiej. Studia ukończył z wyróżnieniem w 1980 r., uzyskując stopień magistra inżyniera w specjalności chemia i technologia polimerów, i od razu został zatrudniony na Wydziale na stanowisku technicznym. Przez pierwsze pięć lat wykonywał prace zleczone dla przemysłu, stopniowo awansując od stanowiska pracownika technicznego do stanowiska starszego asystenta naukowego. W 1985 r. wyjechał na studia doktoranckie na Uniwersytet Dalhousie (Dalhousie University) w Halifaxie, w Kanadzie. Studia te ukończył w 1989 r. obroną rozprawy doktorskiej pt. „The Photo-induced Carbon-Carbon Bond Cleavage via Radical Cations in Solution. Oxidation Potentials of Radicals”, wykonanej pod kierunkiem prof. Donalda R. Arnolda, i uzyskał stopień naukowy *PhD* w zakresie fizycznej chemii organicznej — fotochemii. Stopień *PhD* został nostryfikowany na Uniwersytecie Jagiellońskim jako równoważny stopniowi doktora nauk chemicznych w Polsce.

Następnie prowadził badania naukowe w trakcie podoktoranckich staży zagranicznych: w Instytucie Charles'a Sadrona (Institut Charles Sadron), stanowiącym filię Centrum Badań Makromolekularnych (Centre de Recherches Macromoléculaires; CRM-CNRS) w Strasburgu, we Francji (w latach 1991–1993); w Centrum Nauk Fotochemicznych (Center for Photochemical

Sciences), działającym przy Uniwersytecie Stanowym w Bowling Green (Ohio), w Stanach Zjednoczonych (w latach 1995–1997) oraz w Narodowym Instytucie Standaryzacji i Technologii (National Institute of Standards and Technology; NIST Polymers Division), w Gaithersburgu, w stanie Maryland, w Stanach Zjednoczonych (w latach 1999–2001). Badania dotyczyły: metod syntezy kopolimerów blokowych; procesów fotopolimeryzacji i metod śledzenia postępu tych procesów oraz kompozytowych materiałów dielektrycznych do zastosowań we współczesnej elektronice. Bezpośrednimi beneficjentami badań były firmy francuskie i amerykańskie, finansujące badania, natomiast wykonawca znacznie poszerzył swoje doświadczenie naukowe oraz został autorem lub współautorem serii publikacji i patentów. Jego dorobek naukowy w zakresie zastosowań fotochemii w technologii polimerów, pozyskany w dużej mierze za granicą i poszerzony później o badania naukowe w Polsce, stał się podstawą habilitacji. Stopień doktora habilitowanego uzyskał na Uniwersytecie Jagiellońskim w 2005 r. Rozprawa habilitacyjna nosiła tytuł „Rozwój technologii fluorescencyjnych czujników molekularnych do zastosowań w chemii polimerów”. W maju 2005 r. obronił kolokwium habilitacyjne na Wydziale Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, uzyskując stopień doktora habilitowanego, zatwierdzony przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów w grudniu 2005 r.

Po habilitacji utworzył własny zespół naukowy i przystąpił do dalszego rozwoju praktycznych zastosowań fotochemii, tym razem na Politechnice Krakowskiej. Początki były trudne, ponieważ w tamtym czasie nikt na WliTCh nie zajmował się fotochemią i nie było niezbędnej aparatury. Musiał zbudować wszystko od zera, ale dzięki grantom z KBN zakupił podstawową aparaturę do badań fotochemicznych, natomiast komponenty unikatowe, które były za drogie lub których nie można było kupić, skonstruował sam. Obecnie prowadzi badania naukowe nad metodami fotochemicznymi, zwłaszcza nad monitorowaniem postępu reakcji chemicznych za pomocą sond molekularnych; opracowuje nowe typy fotoinicjatorów lub przyspieszaczy do procesów fotopolimeryzacji, a ostatnio również sensory luminescencyjne, mapujące rozkład ciśnienia na powierzchniach obiektów aero- lub hydrodynamicznych.

Jego dorobek naukowy obejmuje 83 pozycje. Są to artykuły opublikowane

w czasopismach o zasięgu międzynarodowym (37) i krajowym (11), komunikaty w materiałach konferencyjnych (29), monografia oraz patenty (5, w tym 2 międzynarodowe). Według bazy WoS publikacje te były cytowane przez innych autorów już ponad 900 razy, natomiast Index Hirscha jego dorobku naukowego wynosi 16.

Wypromował 3 doktorów (2 doktoraty uzyskały wyróżnienie), 25 magistrów i 6 inżynierów. Obecnie sprawuje opiekę naukową nad 3 kolejnymi doktorantami. Ponadto był recenzentem w 6 przewodach doktorskich i sekretarzem komisji habilitacyjnej w 3 przewodach habilitacyjnych.

Jako nauczyciel akademicki prowadził zajęcia dla studentów wszystkich stopni studiów. Przed habilitacją były to głównie zajęcia laboratoryjne z chemii organicznej, nieorganicznej i fizycznej, technologii tworzyw sztucznych, fizykochemii polimerów, chemii leków, technologii produktów małotonażowych oraz wykłady z podstawowych procesów syntezy organicznej. Po habilitacji przejął prowadzenie modułu chemia fizyczna (wykłady oraz zajęcia laboratoryjne) po profesora, który odszedł na emeryturę, i prowadzi je do dziś na kierunku technologia chemiczna dla ponad stu studentów co roku. Okresowo prowadzi zajęcia w języku angielskim w ramach przedmiotów wybieralnych dla studentów polskich i obcokrajowców na studiach I, II i III stopnia.

Pomimo zaangażowania w pracę naukową oraz dużego obciążenia dydaktycznego nie stronił od innych form zaangażowania na rzecz uczelni i pełnił odpowiedzialne funkcje. Był m.in.: senatorem PK (dwie kadencje), prodziekanem ds. rozwoju i współpracy z zagranicą, kierownikiem studiów doktoranckich na WliTCh, pełnomocnikiem dziekana ds. jakości kształcenia i ds. rozwoju, koordynatorem Programu Erasmus, zastępcą dyrektora Instytutu Chemii i Technologii Organicznej, zastępcą kierownika Katedry Biotechnologii i Chemii Fizycznej PK oraz członkiem Senackiej Komisji Statutowej PK (dwie kadencje).

Jego wysiłek i osiągnięcia były doceniane przez rektorów PK poprzez przyznanie mu Honorowej i Złotej Odznaki Politechniki Krakowskiej oraz trzykrotnie nagrody rektorskiej za działalność organizacyjną (dwa razy nagroda zespołowa).

Jest żonaty. Prywatnie interesuje się elektroniką. W wolnych chwilach sam projektuje i konstruuje (w garażu) przyrządy pomiarowe, które później wykorzystuje do badań naukowych.

WSPOMNIENIA

Jerzy Kramarz

Jerzy Kramarz urodził się 27 lutego 1924 r. we Lwowie, gdzie ukończył również szkołę podstawową. Maturę zdał w 1945 r. w Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica w Sosnowcu. W latach 1945–1950 studiował na Wydziale Chemicznym Uniwersytetu Poznańskiego, a następnie — na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, gdzie uzyskał magisterium. W latach 1950–1953 pracował w Zakładach Azotowych w Kędzierzynie, a następnie — w Wytwórni Chemicznej nr 9 i nr 11 w Bydgoszczy. W latach 1953–1961 kierował laboratorium Instytutu Syntezy Chemicznej w Zakładach Chemicznych Oświęcim.

W 1959 r. obronił pracę doktorską na Politechnice Śląskiej. W latach 1961–1970 pracował w Instytucie Technologii Nafty w Krakowie na stanowisku zastępcy dyrektora ds. naukowo-badawczych. W 1970 r. podjął pracę na nowo utworzonym Wydziale Chemicznym na Politechnice Krakowskiej, na stanowisku kierownika Zakładu Chemii i Technologii Ropy i Gazu. W 1983 r. obronił pracę habilitacyjną na Politechnice Śląskiej. Temat rozprawy brzmiał: „Równowagi chemiczne złożonych reakcji konwersji węglowodorów”. W 1985 r. uzyskał tytuł naukowy profesora.

W okresie pracy na Politechnice Krakowskiej profesor Jerzy Kramarz był promotorem 8 obronionych prac doktorskich oraz recenzentem 28 obronionych prac doktorskich. Jako recenzent brał udział w postępowańach w 5 przewodach habilitacyjnych. Był autorem 4 opinii dotyczących wniosków o tytuł profesora.

Na Politechnice Krakowskiej pełnił wiele funkcji o charakterze kadencyjnym. W latach 1972–1979 był dziekanem

Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej, w latach 1980–1985 — członkiem Senatu PK, a w latach 1988–1990 — dyrektorem Instytutu Chemii i Technologii Organicznej PK. Na lata 1985–1988 przypadł okres jego działalności w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Profesor Jerzy Kramarz był członkiem wielu stowarzyszeń o charakterze naukowym i zawodowym. Był m.in. członkiem: Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego; Komisji Głównej ds. Postępu Technicznego (przewodniczący w latach 1961–1970); Komisji ds. Specjalizacji Zawodowej Inżynierów (w latach 1987–1992); Polskiego Towarzystwa Chemicznego; Rady Naukowej Instytutu Technologii Nafty (do 1991 r., w latach 1986–1991 jej przewodniczącym); Rady Naukowej Instytutu Petro- i Karbochemii Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Gliwicach (do 1989 r.).

Za zasługi w działalności naukowej i zawodowej profesor Jerzy Kramarz otrzymał wiele odznaczeń, m.in.: Nagrodę Naukową Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Złoty Krzyż

Zasługi, Odznakę Honorową Politechniki Krakowskiej, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal im. Profesora Stanisława Piłata.

Pierwsza część kadencji dziekańskiej Profesora przypadła na czas organizowania się jednostek Wydziału w nowym gmachu przy ulicy Warszawskiej w Krakowie. Jerzy Kramarz przyczynił się w znacznym stopniu do pozyskania przez Politechnikę Krakowską środków na budowę tego obiektu. Nawiązał wówczas ściśle kontakty z ministrem przemysłu chemicznego profesorem Jerzym Olszewskim, a także z kierownictwem Zjednoczenia Przemysłu Rafinerii Nafty. Na jego konto należy zapisać też to, że zintegrował kadre naukowo-dydaktyczną Wydziału, przybyłą na Politechnikę Krakowską z różnych ośrodków. Wdrożył szereg programów naukowych i program dydaktyczny dla nowego wydziału.

Można śmiało powiedzieć, że był człowiekiem czynu. Wiele osób, które z nim bezpośrednio współpracowały, podkreśla, że był doskonałym szefem — wymagającym, ale jednocześnie przyjaznym pracownikom. Jako dydaktyk świetnie przekazywał studentom i doktorantom posiadaną wiedzę.

Wspólnie z żoną, docent Wandą Kramarz, która w latach 1982–1988 pełniła funkcję dyrektora Instytutu Inżynierii Chemicznej i Chemii Fizycznej, wychowali i wykształcili dwójkę dzieci. Syn Roman Kramarz ukończył Wydział Mechaniczny Politechniki Krakowskiej, a córka Jolanta Kramarz jest absolwentką Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej PK.

Profesor Jerzy Kramarz zmarł 18 grudnia 2020 r. w wieku 96 lat. Do końca swojego długiego życia zachował pełną jasność umysłu.

Janusz Magiera

Roman Banaszewski

Był wybitnym krakowskim artystą malarzem. Urodził się w 1932 r. w Janikowie. Studiował malarstwo i grafikę w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, po czym w 1961 r. rozpoczął pracę dydaktyczną jako asystent na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. W 1964 r. na PK uzyskał tytuł adiunkta. Dobrze wspominał swe związki z Politechniką.

Kontynuując działalność pedagogiczną na WA PK, zaczął prowadzić w 1969 r. zajęcia dla studentów Wydziału Form

Przemysłowych ASP. Na uczelni tej dwukrotnie był prorektorem i przez wiele lat kierował Pracownią Projektowania Grafiki Książki i Typografii. W 1987 r. otrzymał tytuł profesora. Uprawiał grafikę, rysunek i malarstwo, pokazując swe dzieła na licznych wystawach w kraju i za granicą. Jego prace są dziś w wielu muzeach, galeriach sztuki i w zbiorach prywatnych, m.in. w Bibliotece Kongresu Stanów Zjednoczonych i w Muzeum Narodowym w Krakowie. Zmarł 1 stycznia 2021 r. w Krakowie.

Ministerstwo dofinansowało oryginalny projekt Koła Naukowego Chemików PK

Studenci proponują alternatywę dla konwencjonalnego druku 3D

Projekt realizowany przez studentów i doktorantów z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej Politechniki Krakowskiej otrzymał z Ministerstwa Edukacji i Nauki blisko 70 tys. złotych. Zespół zaangażowany w prace Sekcji Fotochemii Stosowanej Koła Naukowego Chemików uzyskał dofinansowanie w ramach konkursu „Studenckie koła naukowe tworzą innowacje”.

Sekcja Fotochemii Stosowanej zrzesza studentów i doktorantów kierunków technologia chemiczna, biotechnologia oraz inżynieria chemiczna i procesowa. Jej opiekunem jest dr hab. inż. Joanna Ortyl, prof. PK z Katedry Biotechnologii i Chemii Fizycznej WliTCh. Młodzi chemicy prowadzą badania obejmujące wiele obszarów nauki. Są to m.in. badania fotochemiczne, biologiczne oraz badania procesów fotopolimeryzacji. Wielu studentów, którzy należą do Sekcji, jest wykonawcami oraz stypendystami projektów badawczych z zakresu innowacyjnych systemów fotoinicjujących oraz sensorów luminescencyjnych.

Studenckie prace pod nazwą „Projekt i budowa nowego typu drukarki 3D VAT

do druku fotoutwardzalnych nanokompozytów polimerowych”, prowadzone na WliTCh przez Sekcję Fotochemii Stosowanej, uzyskały wsparcie w wysokości 69 900 złotych. Dofinansowany projekt to próba znalezienia alternatywy dla konwencjonalnego druku 3D.

Fotopolimeryzacja jest szeroko stosowana w wielu obszarach badań. Dostępne aktualnie zaawansowane układy optyczne spowodowały, że techniki druku 3D — w szczególności oparte na technologii fotopolimeryzacji — stwarzają nowe możliwości dla nauki i przemysłu, a ich pole zastosowań rozszerza się. Niestety, ograniczony zakres fotoutwardzalnych polimerowych materiałów przeznaczonych do druku 3D wstrzymuje rozwój i potencjał tej technologii. Ponadto niezadowolająca jest rzeczywistość rozdzielczość drukowanych obiektów, a także ich właściwości końcowe, np. wytrzymałość mechaniczna.

Interesującą alternatywą dla konwencjonalnego druku 3D może być zastosowanie techniki fotopolimeryzacji do

fotoutwardzania polimerowych materiałów kompozytowych, w tym materiałów nanokompozytowych. Nad takim rozwiązaniem pracują studenci z Politechniki Krakowskiej i to ich projekt został nagrodzony przez MEiN.

Celem programu MEiN jest pomoc kołom naukowym w realizacji innowacyjnych projektów, w podniesieniu jakości ich działań oraz w usprawnieniu mechanizmu transferu technologii i rozwiązań technicznych powstałych w ramach działalności kół naukowych do sfery gospodarczej. Laureaci zostali wyłonieni spośród dwustu czterdziestu czterech wnioskodawców. Ministerstwo nagrodziło sto dwadzieścia osiem projektów z całej Polski. Łączna kwota dofinansowania zwyciężających projektów wynosi 6 590 695,49 złotych. Lista wniosków zakwalifikowanych do finansowania w ramach programu „Studenckie koła naukowe tworzą innowacje” dostępna jest na stronie internetowej MEiN.

(bk)

Absolwenci Wydziału Architektury PK zdominowali konkurs

W stronę zielonych dachów

Autorzy prac dyplomowych, obronionych na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, okazali się najliczniejszą grupą wśród finalistów pierwszej edycji konkursu Polskiego Stowarzyszenia „Dachy Zielone”. Celem konkursu było wyłonienie najlepszych prac, zawierających rozwiązania ograniczające wpływ budynków na środowisko — rozwiązania mające postać dachów zielonych i żyjących ścian.

W kategorii prac magisterskich pierwsze miejsce przyznano absolwentkom PK Pauli Karpowicz i Annie Karbowski, autorkom pracy „Po prostu Węglówka. Rewitalizacja terenów przemysłowych

i adaptacja magazynów na Centrum Nauki”, napisanej pod kierunkiem dr inż. Barbary Zin, prof. PK (Katedra Historii Architektury i Konserwacji Zabytków). Jury wskazało na pojawienie się w projekcie dotyczącym rewitalizacji dziedzictwa przemysłowego elementów natury, doceniając jednocześnie dojrzałość przedstawionego rozwiązania. Drugie miejsce w tej samej kategorii zajęła inna praca wykonana na PK — „Muzeum Pamięci Wiosek Zatopionych” Aleksandry Irzyk. Projekt powstał pod kierunkiem dr. hab. inż. arch. Tomasza Kapeckiego (Katedra Architektury Miejsca Pracy, Sportu i Usług).

W kategorii prac inżynierskich drugie miejsce uzyskała Marcelina Smolarczyk, autorka pracy „Łączka Nowohucka. Projekt zagospodarowania południowego otwarcia Placu Centralnego w Nowej Hucie, w Krakowie”. Promotorem pracy była dr inż. arch. Izabela Styka. Ponadto w konkursie wyróżnienia przyznano dwójgu absolwentom WA PK — Miłoszowi Mleczce za projekt „Planetarium z zespołem domów atrialnych — zabudowa wtopiona w ekosystem Górek Czechowskich” oraz Alicji Walczak za pracę „Rewitalizacja Fortu VII »Zbarż« Twierdzy Warszawa”.

(R.)

Agnieszka Sobczak-Kupiec objęła redakcję „Inżynierii Materiałowej”

Na stanowisko redaktora naczelnego czasopisma „Inżynieria Materiałowa” powołana została dr hab. inż. Agnieszka Sobczak-Kupiec, prof. PK, związana z Wydziałem Inżynierii Materiałowej i Fizyki Politechniki Krakowskiej. Nowa pani redaktor naczelny posiada bogate doświadczenie naukowe, nabyte m.in. w trakcie uczestniczenia w dużych projektach badawczych oraz kierowania tego typu przedsięwzięciami, a także jako autor publikacji w periodykach naukowych o zasięgu międzynarodowym.

Na Politechnice Krakowskiej Agnieszka Sobczak-Kupiec pracuje od 2008 r. Odbyła sześć staży naukowych i dziesięciokrotnie brała udział w stażach przemysłowych. W 2013 r. została laureatką programu TOP 500 Innovators Science Management Commercialization i odbyła 9-tygodniowy program stażowo-szkoleniowy na prestiżowym Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley.

Kierowała projektem badawczym LIDER V „Innowacyjne biomateriały kompozytowe zawierające bioaktywne fosforany wapnia” (budżet 1,2 mln złotych), finansowanym ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Powierzono jej również kierownictwo dwu projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki — „Opracowanie metody otrzymywania fosforanu wapnia o strukturze hydroksyapatytu (HA) z zawartością srebra” oraz „Opracowanie składu powłok kompozytowych modyfikowanych nanocząstkami metalicznymi, zawierających fosforany wapnia pochodzenia naturalnego i syntetycznego”. Była kierownikiem

Fot.: Jan Zych

projektu „Opracowanie preparatów agrochemicznych, zawierających nanocząstki metaliczne oraz możliwość zastosowania ich jako fungicydów”, finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ponadto kierowała projektem NCBiR (współfinansowanym ze środków UE POKL UDA-POKL.04.01.02-00-052/12-00) o budżecie wynoszącym 4,8 mln złotych.

Agnieszka Sobczak-Kupiec jest autorem lub współautorem ponad 100 publikacji w recenzowanych czasopismach naukowych, w tym w periodykach o zasięgu międzynarodowym. Z tej liczby przeszło 65 publikacji jest indeksowanych w JCR. Użyteczny charakter prowadzonych przez dr hab. inż. Sobczak-Kupiec badań potwierdza przyznanie jej 15 patentów i 8 zgłoszeń patentowych. Wynalazki dokonane przez prowadzony pod jej kierownictwem zespół spotkały się z uznaniem podczas międzynarodowych targów i wystaw najwyższej

rangi, m.in. w Brukseli, Kuala Lumpur, Moskwie, Norymberdze, Paryżu, Pradze, Seulu, Taipei, Warszawie i Zagrzebiu. Łącznie w trakcie wydarzeń tego typu otrzymała ponad 90 medali, nagród i wyróżnień. W 2018 r. otrzymała Odznaczenie Honorowe Prezesa Rady Ministrów „Za Zasługi dla Wynalazczości”.

Dwumiesięcznik „Inżynieria Materiałowa” jest ogólnopolskim periodykiem o szerokim profilu naukowym i technicznym. Upowszechnia krajowe i światowe osiągnięcia w zakresie rozwoju zaawansowanych materiałów i technologii, w tym nowoczesnych stopów żelaza i metali nieżelaznych, stopów opartych na związkach międzymetalicznych, biomateriałów, kompozytów, materiałów warstwowych, inżynierii powierzchni, nanomateriałów i materiałów gradientowych. Propaguje nowoczesne metody badania składu chemicznego, struktury i właściwości materiałów. Szczególne miejsce w profilu „Inżynierii Materiałowej” zajmują zagadnienia doboru materiałów do określonych zastosowań. Czasopismo jest głównym forum prezentowania wyników krajowych badań materiałoznawczych, realizowanych w ramach centralnych programów badawczych oraz w międzynarodowych programach badawczych i szkoleniowych.

„Inżynieria Materiałowa” jest publikowana przez Wydawnictwo SIGMA-NOT, należące do Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych — Naczelnej Organizacji Technicznej. Kierowanie czasopismem Agnieszka Sobczak-Kupiec rozpoczęła 1 kwietnia 2021 r.

(ps)

Zaprojektował wagon nowego typu

Absolwent kierunku inżynieria wzornictwa przemysłowego, prowadzonego na Wydziale Mechanicznym PK, inż. Piotr Cebula znalazł sposób zwiększenia komfortu i bezpieczeństwa podróży kolejowych na dalekich trasach. Jego pomysł nowego wagonu sypialnego został nagrodzony w konkursie zorganizowanym przez

firmy Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz i PKP Intercity. Swoją projekt Piotr Cebula oparł na ułożeniu miejsc sypialnych równoległe do osi wzdłużnej wagonów, zapewniając pasażerom większą przestrzeń, a także poprawiając system przechowywania bagażu. Konkurs „Projekty wzornicze nowych pociągów klasy Inter-

city oraz koncepcje usług świadczonych w czasie podróży” zorganizowano w czterech kategoriach. Absolwent PK odniósł sukces w kategorii „podróż pociągiem dziś i jutro”, zdobywając jedną z trzech równorzędnych nagród.

(R.)

Rozstrzygnięty został drugi konkurs FutureLab PK. Zgłoszono wiele ambitnych projektów

Wsparcie dla studentów-innowatorów

Ławica podwodnych robotów, łązik planetarny, modułowy schron turystyczny, robot-kelner, pawilon wystawowy z butelek PET, system LED-ostrzeżeń na przejściach dla pieszych — to tylko niektóre projekty studentów Politechniki Krakowskiej, nagrodzone grantami w drugiej edycji konkursu FutureLab PK. W 2021 r. uczelnia przeznaczy na wsparcie dwudziestu projektów studenckich prawie 400 tys. złotych.

FutureLab, czyli studenckie laboratorium innowacji powstało na Politechnice Krakowskiej w ubiegłym roku akademickim. Finansowo i organizacyjnie wspiera realizację projektów naukowych studentów PK, wyłonionych w ogólnouczelnianym konkursie grantowym. — *FutureLab to swoisty poligon innowacyjności, w ramach którego nasi studenci mogą realizować nawet najbardziej odważne pomysły, weryfikować swoje teorie w praktyce* — mówi rektor PK prof. Andrzej Białkiewicz. — *Jest dla naszych studentów przestrzenią do bezpiecznego eksperymentowania ze swoimi pionierskimi projektami pod okiem mentorów*

naukowych z uczelni i ekspertów z otoczenia gospodarczego. Młodzi innowatorzy uczą się tu, że praca naukowca może przynieść praktyczny efekt, ale nie zawsze kończy się szybkim sukcesem i oczekiwaniem na początku rezultatem. Jednak każdy uzyskany w jej trakcie wynik jest dla badacza cenny, popycha rozwój jego projektu do przodu — podkreśla rektor.

Do drugiej edycji konkursu FutureLab PK grupy studenckie zgłosiły dwadzieścia pięć projektów. Finansowym wsparciem nagrodzono pomysły, które wyróżniały się innowacyjnością, jasno określonym celem oraz możliwością realizacji i praktycznego wykorzystania go w przyszłości. Oceniano także oryginalność pracy, nowatorskie podejście do tematu, zakres projektu i proponowaną metodologię. Wnioski opiniowała Rada Naukowa FutureLab (w jej skład wchodzi przedstawiciele wiodących dyscyplin naukowych, uprawianych na PK) pod przewodnictwem prorektora PK do spraw studenckich dr. inż. Marka Bauera. — *Uznanie jury zdobyło dwadzieścia projektów, uczelnia przeznaczy na ich wsparcie*

prawie 400 tys. złotych z funduszy programu POWER i środków prorektora ds. studenckich — informuje Marek Bauer. Nagrodzone grupy studenckie mogą przeznaczyć grant na zakup materiałów i aparatury badawczej, niezbędne oprogramowanie, wyjazdy studyjne, szkolenia i warsztaty, a także opłacenie prac zleconych, niezbędnych do realizacji projektu.

Laureaci drugiej edycji konkursu FutureLab PK wykazali się niemalą pomysłowością. Studenci Wydziału Mechanicznego będą pracować m.in. nad łążką trzech komunikujących się ze sobą robotów podwodnych do monitorowania stref brzegowych akwenów i bezpieczeństwa statków, nad Maribu — robotem-kelnerem do obsługi klientów (może częściowo zastąpić kelnera, co zoptymalizuje koszty i obniży zagrożenie epidemiologiczne w restauracji) czy systemem obrazowania cyfrowego wskaźników na drodze tramwaju autonomicznego. Projektem i budową nowej drukarki 3D Double SLA, dedykowanej do multimateriałowych technologii, wykorzystującej procesy fotopolimeryzacji czy opracowaniem procesu ekstrakcji pozostałości leków z wód powierzchniowych z użyciem zmodyfikowanych sorbentów zajmą się grupy z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej.

Interdyscyplinarne zespoły z Wydziałów Architektury, Inżynierii Łądowej, Inżynierii Środowiska i Energetyki, Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej oraz Wydziału Mechanicznego będą pracować m.in. nad łążką planetarnym, Biwakingiem — modułowym schronem turystycznym (inspirowanym architekturą Beskidu Niskiego), do łatwego transportu i złożenia w regionach górskich o słabej bazie noclegowej, pawilonem wystawowym z butelek PET, testerem symulującym obieg krwi, satelitą HABSat, mobilną stacją dokująco-ładującą, systemem LED-ostrzeżeń na przejściach dla pieszych, a także koncepcją utworzenia tramwaju cargo w Krakowie.

(mas)

Żywa dyskusja nad projektem w FutureLab. Tak było przed pandemią...

Projekty nagrodzone w drugim konkursie FutureLab PK

1. Ławica hybrydowych pojazdów podwodnych z dwutorowym systemem komunikacji

Celem projektu jest budowa ławicy semi-autonomicznych pojazdów podwodnych, zdolnych do wspólnej realizacji wyznaczonych zadań obserwacyjnych — monitoringu linii brzegowych akwenów i bezpieczeństwa statków. Projekt realizują studenci Wydziału Mechanicznego PK. Stanowi on kontynuację działań zrealizowanych w poprzedniej edycji konkursu FutureLab.

2. Badawczy autonomiczny łazik planetarny

Projekt badawczego autonomicznego łazika planetarnego jest inicjatywą naukową zrzeszającą studentów Koła Naukowego AstroPK. Projekt realizuje multidyscyplinarny zespół studentów Wydziałów PK: WIEiK, WliT, WIL, WIŚ, WM. W planach jest m.in. start w międzynarodowych zawodach European Rover Challenge.

3. Maribu — robot-kelner

Robot do obsługi klientów w restauracjach zminimalizuje ryzyko kontaktów kelnera z klientami i będzie realizował część zadań kelnera, co zoptymalizuje koszty i obniży zagrożenie epidemiologiczne w restauracji. W pracach zostaną wykorzystane efekty projektu realizowanego w pierwszej edycji konkursu FutureLab PK. Nad robotem-kelnerem pracuje zespół studentów Wydziału Mechanicznego.

4. Dynamiczny tester symulujący duży obieg krwi

Układ ma służyć do weryfikacji *in vitro* powłok na pokrycia elementów do kontaktu z krwią (dreny, komory systemów wspomaganie serca stosowane jako pomost do transplantacji serca). Projekt realizuje zespół studentów Wydziału Mechanicznego oraz Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki PK.

5. Projekt i budowa nowej drukarki 3D Double SLA dedykowanej multimateriałowej technologii wykorzystującej procesy fotopolimeryzacji

Celem projektu jest opracowanie projektu koncepcyjnego oraz budowa prototypu drukarki 3D, pracującej w technologii 3D Double SLA (tj.: podwójna stereolitografia), umożliwiającej selektywne drukowanie obiektów z żywicy fotoutwardzalnej świa-

Członkowie grupy pracującej nad projektem DOM35, laureaci I i II edycji konkursu FutureLab z makietą nowego projektu

tłem pochodzącym z dwóch niezależnych źródeł. Projekt realizują studenci z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej PK.

6. System rozpoznawania elementów infrastruktury w celu zwiększenia bezpieczeństwa prowadzenia tramwaju

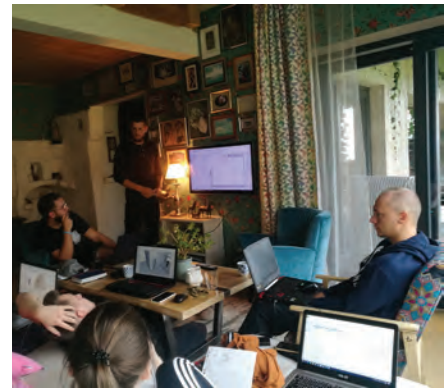
Celem projektu, realizowanego przez Koło Naukowe „Transport” z Wydziału Mechanicznego PK, jest zaprojektowanie i wdrożenie systemu, który za pomocą obrazowania cyfrowego w czasie rzeczywistym będzie informował prowadzącego tramwaj o wskaźnikach znajdujących się przed pojazdem. Projekt będzie rozwinięciem prac nad autonomicznym układem sterowania wagonu tramwajowego, będących wynikiem współpracy PK z firmami CYBID Sp. z o.o., Newag SA, Medcom Sp. z o.o. oraz MPK SA w Krakowie.

7. Modyfikacja sorbentów do opracowania efektywnego procesu ekstrakcji pozostałości leków z wód powierzchniowych

Celem projektu jest opracowanie procesu ekstrakcji pozostałości leków z wód powierzchniowych dzięki zastosowaniu zmodyfikowanych sorbentów. Do badań będą wybrane związki z grup leków przeciwbólowych, hormonów i antybiotyków. Projekt realizuje zespół z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej PK.

8. Innowacyjne żywice światłoutwardzalne do druku ultraprecyzyjnych modeli obiektów aerodynamicznych

Zadaniem zespołu studentów Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej PK będzie opracowanie kompozycji o charakterystyce absorpcyjnej, dopasowanej do źródeł światła, oferujących możliwość bardzo dużego skupienia wiązki oraz wydrukowanie przykładowych modeli z zastosowaniem opracowanych żywic i dzięki

W czasie pandemii miejscem zajęć były także domy prywatne

powstającej na WliTCh laserowej drukarce 3D nowego typu.

9. Biwaking — modułowy schron turystyczny

Celem jest stworzenie niewielkiego obiektu turystycznego, dającego możliwość schronienia w obszarach turystycznych. Obiekt będzie łatwy w montażu, a jego innowacyjność polega na modułowym charakterze, ułatwiającym montaż, nawet przez indywidualnego turystę. Projekt realizuje grupa z Wydziału Architektury oraz Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki PK.

10. Cargo Tram — możliwość utworzenia tramwaju cargo w Krakowie

Celem projektu jest opracowanie koncepcji utworzenia tramwaju cargo w Krakowie z uwzględnieniem rzeczywistego popytu na usługi przewozowe oraz oferowaną siatkę dostępnych połączeń. Projekt realizuje zespół z Wydziału Inżynierii Lądowej oraz Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki PK.

11. Ekologiczny pawilon wystawowy z butelek PET

Budowa pawilonu z butelek PET oraz propagowanie ekologicznych rozwiązań, ułatwiających wtórne użycie odpadów — to cel studentów z Wydziału Architektury PK. Konstrukcja będzie przeznaczona na wystawy tymczasowe i zakłada m.in. akcję związaną ze zbiórką plastikowych butelek w Krakowie.

12. Badanie wpływu kolorystycznych świateł LED, wbudowanych w nawierzchnię chodnika na bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych

Projekt zakłada przeprowadzenie oceny bezpieczeństwa pieszych w obrębie przejścia dla pieszych na wybranym skrzyżowaniu ulic oraz porównanie wyników uzyskanych dla stanu obecnego oraz stanu po zamontowaniu

listw oświetleniowych. Planowanym efektem pracy jest zwiększenie bezpieczeństwa w obrębie przejść dla pieszych. Projekt realizuje zespół z Wydziału Inżynierii Lądowej PK.

13. HABSat

Celem tego projektu jest zdobycie wiedzy z zakresu projektowania i budowy nanosatellity typu *cubesat* poprzez budowę prototypu satelity i próbę wysłania go w stratosferę. Projekt ten pozwoli na budowę oraz praktyczne przetestowanie prototypów podzespołów satelity w warunkach zbliżonych do kosmicznych. Projekt realizuje multidyscyplinarny zespół z Wydziałów PK: WIIIT, WM, WIEiK.

14. Polygon do nauki projektowania uniwersalnego (projekt adaptowalnej przestrzeni laboratorium, odwzorowującej przestrzeń zaprojektowaną przez studenta z możliwością sprawdzenia rozwiązania na wózku, o kulach, w ciemności, etc.)

Głównym założeniem projektu jest przeprowadzenie badań pokazujących zasady projektowania uniwersalnego od strony praktycznej. Projekt stanowić będzie zestawienie tradycyjnych metod z technologią VR. Projekt realizuje zespół z Wydziału Architektury PK.

15. Mobilna stacja dokująco-ładowująca do urządzeń typu smart

Celem projektu jest stworzenie samodzielnie funkcjonującej bazy dokująco-ładowującej, przeznaczonej do telefonów, smartwatchy oraz smartbandów. Baza taka byłaby jednocześnie powerbankiem i chwytkiem do utrzymywania telefonu w pozycji pionowej, a ładowanie odbywałoby się zarówno przez kabel, jak i indukcyjnie. Projekt realizuje zespół z Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej PK.

16. System do głosowania oparty na technologii IQRF

Celem projektu jest opracowanie i zbudowanie systemu do głosowania z wykorzysta-

niem pilotów, przesyłania danych do chmury, a następnie prezentowania wizualizacji na ekranach. Projekt realizuje grupa z Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej.

17. System sterowania procesami budynków energooszczędnych z wykorzystaniem technologii Big Data, przetwarzania w chmurze, internetu rzeczy oraz metod sztucznej inteligencji

System ten będzie minimalizował zużycie energii z zachowaniem komfortu użytkowego w budynkach o różnej funkcjonalności. Jest to rozwinięcie systemu wytworzonego w ramach pierwszej edycji konkursu FutureLab. Projekt realizuje multidyscyplinarny zespół studentów z WIEiK, WIŚiE i WA PK.

18. Dom35 — projekt modułowego, ekologicznego budynku w konstrukcji drewnianej. Etap II

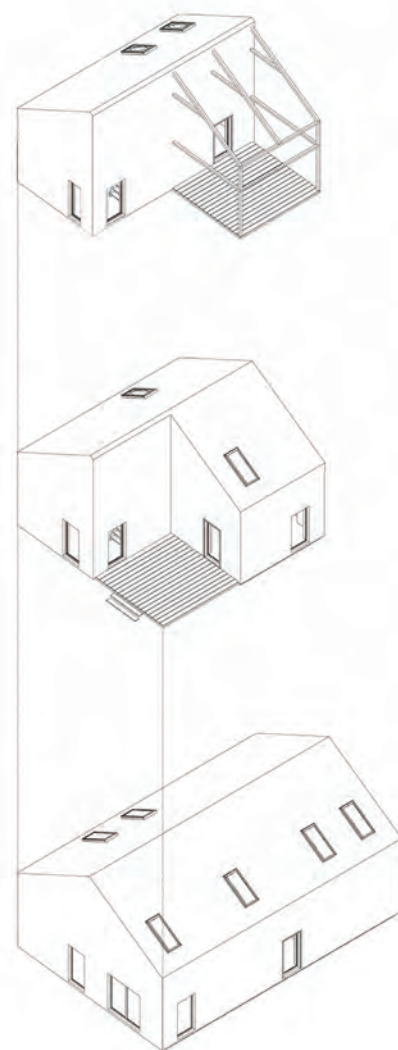
Celem projektu jest opracowanie ekologicznego i biodegradowalnego (w około 80 proc.) budynku o konstrukcji szkieletowej drewnianej, wpisanego w zasady projektowania zrównoważonego. W pierwszym etapie studenci stworzyli kompletny projekt budowlany domu. W drugim etapie zespół z Wydziału Architektury PK skupi się na sporządzeniu detali połączeń elementów prefabrykowanych, zapewniających modularność obiektu, a także na szczegółowym opracowaniu metod połączeń poszczególnych elementów budynku.

19. Świat bez ograniczeń — wirtualna instalacja

Celem projektu jest stworzenie wirtualnej instalacji artystycznej w technologii VR, stanowiącej symbol zjednoczenia ludzi w walce z pandemią. Proces kształtowania instalacji uwzględni opinie zróżnicowanych grup społecznych na temat emocji, jakie towarzyszą wszystkim w czasie pandemii. Projekt będzie realizowany przez zespół z Wydziału Architektury PK we współpracy z uczelniami zagranicznymi.

20. System sklepienny

Założenie polega na stworzeniu powtarzalnego, uniwersalnego modułu przestrzennej, ażurowej bryły, inspirowanej geometrią gotyckich przęseł sklepiennych. Powstanie struktura elastyczna pod względem adaptacji i indywidualizacji estetycznej do rozmaitych funkcji, przez dowolne łączenie modułów, dobór skali i rodzaju materiałów. Projekt realizuje zespół z Wydziału Architektury PK.

Dom35 — projekt modułowego, ekologicznego budynku w konstrukcji drewnianej

Uznanie dla projektu studentów Wydziału Mechanicznego PK

O bezpieczeństwo pasażera na peronie

Projekt studentów z Koła Naukowego „Transport”, działającego na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej, został wysoko oceniony w ogólnopolskim Konkursie Konstrukcji Studenckich „KOKOS”. Gala wydarzenia w formie *on-line* odbyła się 25 kwietnia 2021 r.

Zgłoszone projekty rywalizowały w następujących kategoriach: *Railway* (projekty, które mogą unowocześnić dworce, ułatwić przejazd koleją lub pomóc osobom starszym i z niepełnosprawnościami, które korzystają z tego typu komunikacji), *Vehicle* (projekty pojazdów: samochody, motocykle, rowery, pojazdy gąsienicowe, pojazdy pływające oraz ich kombinacje, a także konstrukcje maszyn latających), *Life Upgrade* (technologie pomocne osobom z niepełnosprawnościami), *Ecology* (prototypy urządzeń bezpiecznych dla środowiska, wykorzystujących np. odnawialne źródła energii lub ekologiczne paliwa), *Smart Robots* (projekty robotów), *Joker* (konstrukcje, których tematyka wykracza poza wcześniej wymienione kategorie).

Do konkursu zgłoszono kilkadziesiąt studenckich projektów z całej Polski. W kategorii *Railway* czwarte miejsce przypadło studentom z Koła Naukowego „Transport” (Sekcja Pojazdów Szynowych) z Politechniki Krakowskiej: Krzysztofowi Borowczykowi, Pawłowi Gajosowi, Maciejowi Grzeszczakowi, Michałowi Knefelowi, Szymonowi Kudelce, Sebastianowi Kuleszyńskiemu, Łukaszowi Kunyszowi, Janowi Strojnemu, Annie Szymańskiej, Dorocie

Zawadzkiej. Jury doznało ich autorski projekt pt. „Innowacyjny Peronowy System Oświetlenia Informacyjno-Ostrzegawczego — RPAS”.

Zastosowanie systemu RPAS (ang. *Railway Platform Awareness System*) w założeniu ma zmniejszyć ryzyko wypadków z udziałem osób przebywających na peronach. Studenci zaproponowali zainstalowanie listwy ostrzegawczej LED w pobliżu krawędzi peronu. Emitowane sygnały świetlne mają wzmocnić czujność podróżnych, a tym samym zminimalizować liczbę wypadków, będących skutkiem wtargnięcia na tory. Dodatkowo system RPAS będzie pełnił funkcję informacyjną — pomoże w identyfikacji odpowiedniego sektora na peronie oraz właściwego wagonu lub pociągu.

Studenckie rozwiązanie będzie mogło również znaleźć zastosowanie w systemach transportowych, obejmujących szybką kolej miejską oraz metro. RPAS pozwoli na informowanie pasażerów oczekujących na peronie o wypełnieniu poszczególnych wagonów. Dzięki temu będą oni mogli wybrać mniej zatłoczony wagon, co w warunkach zagrożenia epidemicznego jest niezmiernie istotne z punktu widzenia minimalizowania ryzyka infekcji wirusowej.

Sekcja Pojazdów Szynowych Koła Naukowego „Transport” działa przy Katedrze Pojazdów Szynowych i Transportu na Wydziale Mechanicznym. Podstawowym celem studenckich działań jest wymiana wiedzy i doświadczeń poprzez praktyczny kontakt z szeroko rozumianą branżą pojazdów szynowych. Do Sekcji Pojazdów Szynowych KN „Transport” należą

głównie studenci kierunku średni transportu i logistyka na Wydziale Mechanicznym. Ich opiekunami naukowymi są dr inż. Maciej Michnej oraz mgr inż. Tymoteusz Rasiński z Katedry Pojazdów Szynowych i Transportu.

Konkurs Konstrukcji Studenckich „KOKOS”, organizowany przez Niezależne Zrzeszenie Studentów, służy pobudzaniu studenckiej kreatywności, a także popularyzacji idei innowacyjności i wynalazczości. W VII edycji konkursu w kategorii *Railway*, której patronem jest PKP SA, zwyciężyli twórcy projektu dworca kolejowego „ROSTANICE” z Politechniki Wrocławskiej. W kategorii *Vehicle* laureatem został zespół PUT Motorsport z Politechniki Poznańskiej za bolid wyścigowy eWarta. Pierwsze miejsce w kategorii *Ecology* przyznano projektowi „GUS” dotyczącemu energetyki wiatrowej, a stworzonemu przez Studenckie Koło Naukowe Energetyków z Politechniki Łódzkiej. W kategorii *Smart Robots* nagrodzono zespół AGH Space Systems z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie za projekt „Kalman — Autonomiczny Łazik Planetarny”, a w kategorii *Life Upgrade* — „AlterARM” zespołu „Jawornicka Dynamics” z Politechniki Poznańskiej. Zwycięstwo w kategorii *Joker* wywalczyli twórcy łodzi podwodnej OKOŃ V2 — OKOŃ Team z Politechniki Warszawskiej. Wśród finalistów tej kategorii znalazł się projekt „SmajArt” autorstwa Michała Sajdaka z Politechniki Krakowskiej.

(bk)

Wizualizacje systemu RPAS.
Źródło: Materiały KN „Transport”

Finał konkursu „Studencki Design”

Jedynym ograniczeniem: własna kreatywność

Zaprojektowanie wzorniczych drzwi wejściowych było przedmiotem konkursu zrealizowanego w lutym i w marcu bieżącego roku w wyniku współpracy instytucji akademickich Krakowa i Poznania z biznesem. Pod hasłem „Studencki Design” powstał projekt, który studentom dał cenne doświadczenie, a drugiej stronie przyniósł bardzo ciekawe rozwiązania.

Inicjatywa zorganizowania przedsięwzięcia pojawiła się dzięki współpracy trzech podmiotów: firmy Oknoplast, będącej wiodącym europejskim producentem stolarki otworowej, Spółki Celowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz INTECH PK — spółki celowej Politechniki Krakowskiej. Do udziału w konkursie zaproszono trzy grupy studenckie z Politechniki Krakowskiej i dwie z Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu. Organizatorzy podkreślają, że jedynym ograniczeniem dla uczestników konkursu była ich własna kreatywność.

Merytoryczny nadzór nad jakością wykonywanych prac sprawował mgr sztuki Michał Maciukiewicz z Laboratorium Inżynierii Wzornictwa Przemysłowego Wydziału Mechanicznego PK. Organizatorzy zapewнили studentom wsparcie marketingowe i techniczne. Pracownicy firmy Oknoplast udzielali konsultacji produktowych. Wszystkie

kontakty zrealizowano w trybie *on-line*, wykorzystując narzędzia pracy zdalnej.

Przesłane na konkurs projekty cechował wysoki poziom. Wyjątkowym wyrazem uznania było wyróżnienie wszystkich prac i umieszczenie ich przez firmę Oknoplast w portfolio planów wdrożeniowych. Trzy biorące udział w konkursie zespoły Politechniki Krakowskiej, które zasłużyły na gratulacje, to:

- OUTLINE — Magdalena Kaleta, Kamila Kotnis, Paulina Krajewska;
- DECORTA — Klaudia Mika, Julia Mroczkowska, Joanna Staniszevska;
- O2PLAST — Paula Sikora, Angelika Walas, Karolina Wysocka.

— *Konkurs „Studencki Design” jest przykładem trendu rynkowego, wskazującego, że studenci aktywnie współpracują z otoczeniem gospodarczym — mówi Izabela Paluch, prezes zarządu INTECH PK. — Uczelnia z kolei umożliwia im rozwój talentów i zdobywanie doświadczeń poprzez realizację projektów w ścisłej współpracy nie tylko z opiekunem*

Na zdjęciu od lewej: Kamila Kotnis, Izabela Paluch (INTECH PK), Paulina Krajewska i Magdalena Kaleta

naukowym, ale również z przedsiębiorcą. INTECH PK, jako podmiot działający na rzecz uczelni i zainteresowany stwarzaniem środowiska Politechniki jak najszerzych możliwości rozwoju, zamierza wykorzystać doświadczenia z tego projektu przy okazji kolejnych podobnych przedsięwzięć.

Izabela Paluch zwraca uwagę, że projekt „Studencki Design” jest również przykładem udanej współpracy spółek celowych, wchodzących w skład ogólnopolskiego Porozumienia Spółek Celowych. Organizacja zrzesza trzydzieści podmiotów i prowadzi działania służące komercjalizacji wiedzy oraz budowaniu relacji między nauką a gospodarką.

(R.)

Zdjęcia: Ze zbiorów INTECH PK

Na zdjęciu od lewej: Krzysztof Oleksy (INTECH PK), Angelika Walas, Paula Sikora, Karolina Wysocka, Izabela Paluch (INTECH PK), Julia Mroczkowska, Klaudia Mika, Joanna Staniszevska

Opiekun merytoryczny konkursu Michał Maciukiewicz (z prawej) w towarzystwie Krzysztofa Oleksego

Po raz pierwszy finał Konkursu „Tadeusz Kościuszko — inżynier i żołnierz” miał formę testu *on-line*

Wymagano gruntownej wiedzy i... szybkich odpowiedzi

Dominik Ryś, student Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, zwyciężył w IX edycji ogólnopolskiego Konkursu „Tadeusz Kościuszko — inżynier i żołnierz”. Finał tegorocznych zmagania odbył się 23 kwietnia. Po raz pierwszy II etap konkursu został przeprowadzony w trybie zdalnym.

Do finału konkursu, zorganizowanego przez Dział Promocji Politechniki Krakowskiej, zakwalifikowało się dziesięcioro najlepszych uczestników I etapu: pięcioro uczniów i pięcioro studentów. 23 kwietnia 2021 r. odbył się II etap, który w tym roku — ze względu na pandemię — przybrał formę testu *on-line*. Finaliści musieli zmierzyć się z trzydziestoma pytaniami dotyczącymi życia i działalności Tadeusza Kościuszki. Ważna była nie tylko doskonała znajomość bogatej i barwnej biografii patrona Politechniki Krakowskiej, ale również szybkość udzielania odpowiedzi. O ostatecznym wyniku decydowały punkty uzyskane za poprawne odpowiedzi (1 punkt za każdą poprawną odpowiedź), a także punkty za niewykorzystany czas (0,5 punktu za każdą pełną minutę niewykorzystanego czasu).

Zwycięzca konkursu Dominik Ryś.
Fot.: Archiwum prywatne

Zwycięzcą IX edycji Konkursu „Tadeusz Kościuszko — inżynier i żołnierz” został Dominik Ryś z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu. Drugie miejsce zajęła Aleksandra Krakowska, uczennica III Liceum Ogólnokształcącego im. Adama

Mickiewicza w Tarnowie, a trzecie — Karolina Krańska z VII Liceum Ogólnokształcącego im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie.

Kolejne pozycje, w kolejności od czwartego miejsca, zajęli: Adrian Mazik (Zespół Szkół w Krzepicach), Mateusz Słupiński (Uniwersytet Szczeciński), Marcel Tomalski (II Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Tomaszowie Mazowieckim), Błażej Kozielek (I Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Dąbrowskiego w Tomaszowie Mazowieckim), Piotr Tomasik (Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki), Kamil Wiatr (Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki), Paweł Zyglewski (Politechnika Gdańska).

Na finalistów, jak co roku, czekały atrakcyjne nagrody. Zwycięzca wywalczył laptopa oraz 2 tys. złotych. Drugie miejsce nagrodzono smartfonem i nagrodą finansową w wysokości 1,5 tys. złotych. Zdobywczyni trzeciego miejsca otrzymała czytnik e-booków oraz 500 złotych. Do osób, które uplasowały się na miejscach od czwartego do dziesiątego, trafiły nagrody książkowe. Ponadto najlepsi w klasyfikacji uczniowie (Aleksandra Krakowska, Karolina Krańska, Adrian Mazik) otrzymują dodatkowe punkty w postępowaniu rekrutacyjnym na dowolny kierunek studiów I stopnia na Politechnice Krakowskiej (z wyjątkiem kierunków architektura krajobrazu i inżynieria wzornictwa przemysłowego).

Nad stroną merytoryczną konkursu czuwała komisja konkursowa pod przewodnictwem prorektora ds. studenckich PK dr. inż. Marka Bauera. Zasiadli w niej: prof. Michał Baczkowski (Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny), dr hab. Krzysztof Ślusarek (Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny), dr inż. arch. Krzysztof Wielgus (Politechnika Krakowska, Wydział Architektury), mgr Robert Springwald (wiceprezes Fundacji im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie) i mgr Piotr Kapusta (Muzeum Krakowa). Patronat honorowy nad konkursem sprawował rektor PK prof. Andrzej Białkiewicz.

(bk)

Tak wyglądał finał konkursu w 2019 r. Czy za rok zawodnicy znów będą się mogli spotkać na Politechnice? Fot.: Jan Zych

Niezwykli goście jednego seminarium

Spotkania organizowane przed laty na PK w ramach Otwartego Seminarium Interdyscyplinarnego pokazały, że uniwersytet techniczny nie jest tak odmienny od uniwersytetu ogólnego, jak to się często ludziom wydaje

EUGENIUSZ SZUMAKOWICZ

W 1992 r. na Politechnice Krakowskiej powstało Otwarte Seminarium Interdyscyplinarne.

Bezpośrednią inspiracją do jego powołania stały się wizyty ks. prof. Józefa Tischnera; wizyty, które miały miejsce trzydzieści lat temu. Na fali „Solidarnościowych” przemian społecznych w Polsce znany krakowski filozof i humanista wygłosił w 1991 r. na PK kilka prelekcji. W Zakładzie Filozofii ówczesnego Instytutu Nauk Społecznych i Ekonomicznych PK zrodziła się wówczas idea, by ten typ wykładów, połączonych z dyskusją, poprowadzić w sposób bardziej systematyczny.

Nauka, technika i metafizyka

W następstwie przyjętych ustaleń pod patronatem rektora Politechniki Krakowskiej prof. Józefa Nizioła rozpoczęła działalność Otwarte Seminarium Interdyscyplinarne PK (OSI PK). Bezpośrednią pieczę nad całym cyklem objął prorektor prof. Zenon Waszczyszyn. Kolejne spotkania anonsowały afisze z charakterystyczną postacią wielkiego filozofa Immanuela Kanta.

Na pierwszym, niejako „rozruchowym” posiedzeniu, które odbyło się 21 maja 1992 r. o godzinie szesnastej w Sali Senackiej Politechniki, wystąpił autor niniejszej relacji z tematem „Filozoficzne spojrzenie na naukę i technikę”. Pamiętam żywą dyskusję, w której wyróżniało się wystąpienie ówczesnego dziekana Wydziału Inżynierii Lądowej prof. Stefana Piechnika.

Z początkiem roku akademickiego 1992/1993 w ramach OSI wystąpił z wykładem „Metafizyka jako projekt” profesor Władysław Stróżewski, dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Było to zbliżenie dwóch krakowskich uczelni akademickich, wydawałoby się bardzo różnego typu. Seminarium starało się pokazać, że te różnice nie są tak wielkie. Pamiętam żartobliwe obawy prof. Stróżewskiego, który powiedział mi: „Wyrzucą pana za organizowanie takich imprez na solidnej uczelni technicznej”. Ale jakoś nie wyrzucili. Seminarium trwało jeszcze przez następne lata.

Brzmienie skrzypiec

Pod koniec 1992 r., w grudniu, na seminarium pojawił się późniejszy wieloletni rektor AGH profesor Ryszard

Prelekcje Józefa Tischnera na PK stały się inspiracją do powołania Otwartego Seminarium Interdyscyplinarnego

Tadeusiewicz z tematem: „Nowa informatyka: sieci neuronowe a sztuczna inteligencja”. Prelegent przy okazji napomknął, że jest to dla niego pierwsza okazja goszczenia na terenie Politechniki Krakowskiej. Zaś temat wykładu nie wymaga objaśnień. Wspomnijmy może tylko o wydanej w 2000 r. — roku prognozy Turinga — małej monografii pod redakcją niżej podpisanego „Granice sztucznej inteligencji — eseje i studia”, opublikowanej przez Wydawnictwo PK.

Spotkania OSI PK zaczęły się od filozoficznego spojrzenia Eugeniusza Szumakowicza na naukę i technikę

Plakat zapowiadający pierwsze spotkanie OSI PK

**OTWARTE SEMINARIUM
INTERDISCYPLINARNE
PRZY POLITECHNICE KRAKOWSKIEJ**

ZAPRASZA
NA INAUGURACYJNĄ SESJĘ
21 maja /czwartek/ 92. godz. 16⁰⁰
SALA SENACKA P.K.

NA KTÓREJ
DR EUGENIUSZ SZUMAKOWICZ
WYGŁOSI ODCZYT P.T.

Filozoficzne spojrzenie
na naukę i technikę

DYSKUSJA BARDZO OCZEKIWANA

Władysław Stróżewski na PK mówił o metafizyce

Stanisław Lem był gościem OSI PK dwukrotnie

Michał Heller w swoim wykładzie sięgnął do granic Wszechświata

Na początku 1993 r. gościem Otwartego Seminarium Interdyscyplinarnego był Stanisław Lem z tematem „Niemożność sztucznej inteligencji”. Sławny pisarz *science fiction* również zakończył ów rok, wygłaszając na PK wykład „Rzeczywistość wirtualna, czyli fantomatyka”. Oba wystąpienia zgromadziły tak liczną publiczność, że trzeba je było przenieść z Sali Senackiej PK do największej sali wykładowej głównego gmachu uczelni.

Podczas następnej sesji OSI PK w 1993 r. miało miejsce wystąpienie profesora Bogdana Skalmierskiego z Politechniki Częstochowskiej zatytułowane „Mechanika, matematyka i tajemnice skrzypiec”. Relacja z tego spotkania, autorstwa Marka Lovella, pt. „Tajemnica skrzypiec Stradivarięgo” ukazała się w „Dzienniku Polskim” z 17–18 kwietnia 1993 r. Autor pisał: „Na zakończenie profesor zademonstrował własnoręcznie wykonane skrzypce, o których stwierdził, »że nie są śliczne« (istotnie), i które wręczył uczestniczącej w spotkaniu Annie Tarnawskiej z Capelli Cracoviensis. Artystka odegrała kilka fragmentów utworów Wieniawskiego i Brahmsa. Powtórzyła je jeszcze dwukrotnie, grając na dwu innych skrzypcach. Rękodzieło profesora rzeczywiście wyróżniało się siłą i barwą dźwięku! Spotkanie zakończyło się długotrwałymi oklaskami”.

Bliżej teologii

Miesiąc później na politechnicznym seminarium o. prof. Jan Andrzej Kłoczowski, prorektor Papieskiej Akademii Teologicznej, wygłosił odczyt pod

głęboko filozoficznie brzmiącym tytułem: „Fenomenologia symbolu religijnego”. Pamiętam, że pewien dominikanin i matematyk w jednej osobie wyrażał potem zdumienie, podszyte podziwem, iż organizatorom OSI PK udało się sprowadzić na uczelnię techniczną prorektora papieskiego uniwersytetu. Ciekawe, że kolejnym prelegentem był również przedstawiciel teologizującego humanizmu, reprezentujący zarazem nauki przyrodnicze i ścisłe, ks. prof. Michał Heller z Ośrodka Badań Interdyscyplinarnych PAT – UJ. Temat jego wystąpienia brzmiał: „Wszechświat i jego granice”.

W maju 1993 r. OSI PK gościło świeżo wybranego na dziekana Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie profesora Stanisława Rodzińskiego, późniejszego wieloletniego rektora ASP. Artysta i teoretyk sztuki wygłosił wykład pt. „Sztuka jako poznanie”. Umieszczenie twórczości artystycznej w kontekście epistemologicznym jest niezwykle pobudzające intelektualnie.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż w następnym roku działalności OSI PK jego gościem, prelegentem i dyskutantem był sławny malarz, a także myśliciel filozoficzno-teologiczny, Jerzy Nowosielski. Na jego wystąpienie i konwersatorium przybył profesor Wiktor Zin. Szersze gremium uczestników miało okazję posłuchać ciekawej wymiany opinii i poglądów tych dwóch wybitnych artystów. W pamięci utkwilo mi gorzkie zdanie wypowiedziane przez Nowosielskiego w kontekście etycznym i ekologicznym: „Oto człowiek wyszykowuje zwierzętom coś w rodzaju Auschwitz”.

W dziejach Otwartego Seminarium zdarzały się i chwile smutne.

Było już uzgodnione wystąpienie sekretarza generalnego Polskiej Akademii Umiejętności prof. Józefa Skąpskiego na temat historii i aktualnej działalności PAU, gdy niedługo przed datą wykładu nadeszła wiadomość o śmierci profesora.

*

Gośćmi OSI PK byli od początku przedstawiciele nauki i artyści zaliczani do kręgu tzw. sztuki wysokiej. Po kilku latach postanowiliśmy, jako organizatorzy spotkań, nieco rozluźnić poważną, akademicką atmosferę interdyscyplinarnego seminarium. Do wygłoszenia prelekcji zaprosiliśmy znanego polskiego satyryka i aktora Jana Pietrzaka. Tytuł wystąpienia, które odbyło się 8 czerwca 1995 r., jak zwykle o godzinie szesnastej, brzmiał: „Kabaret i polityka. Spojrzenie na społeczeństwo polskie”. Przypomnijmy, że Pietrzak kandydował wówczas na urząd prezydenta państwa. Zestawienie tych okoliczności mogło intrygować.

W latach 1992–1995 na OSI wystąpiło około dwudziestu prelegentów reprezentujących różne dziedziny nauki i sztuki. Ideą przewodnią było pokazanie, że różnica między uniwersytetem technicznym a uniwersytetem ogólnym jest istotnie mniejsza, niż to się często ludziom wydaje.

Zdjęcia: Jan Zych

Eugeniusz Szumakowicz — wieloletni pracownik naukowo-dydaktyczny Politechniki Krakowskiej, profesor PK.

Tytuł i śródtytuły pochodzą od redakcji.

Freski wśród książek

Kot, pies i fiat 126p zadomowiły się w... Bibliotece PK

LESŁAW PETERS

DOZNAĆ estetycznych poszukujemy, odwiedzając galerie sztuki i kartkując albumy z malarstwem, chodząc na koncerty i słuchając płyt, a także oglądając wybitne dzieła architektury. O tym, że miejsce pracy może również dostarczać tego rodzaju przeżyć, przekonuje ostatnio Biblioteka Politechniki Krakowskiej. Czytelników, którzy przychodzą tu wypożyczyć książki, zaskakuje widok zdobiących ściany fresków.

Genewska inspiracja

— *To nie są freski* — prostuje z miejsca twórca naściennych kompozycji dr hab. inż. arch. Marcin Barański, prof. PK z Wydziału Architektury. Wyjaśnia, że fresk jest techniką historyczną, polegającą na malowaniu na mokrym tynku. Wiadomo: Michał Anioł i kaplica Sykstyńska, dzieła Leonarda da Vinci, Rafaela Santi, freski z Faras... Dziś już praktycznie nie używa się tej techniki.

— *Zasadniczo fresk jest malowany przez przepróchę, rodzaj kartonu z mikrodziurkami, poprzez które na ścianę przeciera się pigment lub suchą pastelę* — wyjaśnia Marcin Barański. Tworząc swoiste obrazy na ścianach biblioteki, posłużył się farbą akrylową, kładzioną na tynk. Dla tego, co namalował, odpowiedniejsze może byłoby słowo „mural”. Ale murałe kojarzą się ze sztuką uliczną, mającą pełny dostęp do światła naturalnego, tymczasem praca Barańskiego zdobi klatkę schodową, do której światło z zewnątrz ma ograniczony dostęp. Pozostańmy więc już przy fresku.

Skoro odwołujemy się do historycznych analogii, z kaplicą Sykstyńską włącznie, rolę papieża Klemensa VII w tej opowieści należy przypisać Markowi Górskiemu, dyrektorowi Biblioteki PK. To on od dłuższego czasu myślał, że przydałoby się jakoś ożywić biblioteczne wnętrza budynku odziedziczonego po austriackich koszarach. Luźną

Marcin Barański

początkowo ideę zdołał skonkretyzować podczas służbowego pobytu przed dwoma laty w Szwajcarii, w jednym z niedawno wybudowanych genewskich hoteli.

Hotele, szczególnie sieciowe, na ogół są do siebie podobne. Ten w Genewie odróżniał się wystrojem wnętrza. Na ścianach pokoi dla gości, a także w hotelowej restauracji, znajdowały się rysunki wykonane przez różnych artystów. Dyrektor Górski pomyślał wtedy: „Dlaczego nie moglibyśmy zrobić czegoś podobnego na Politechnice?”. Akurat w bibliotece przystępowano do odświeżenia ścian wewnętrznych, więc uznał, że jest okazja, by oddać jedno z wnętrz do dyspozycji artyście.

Z pomysłem Marek Górski zwrócił się do prof. Andrzeja Białkiewicza, w owym

czasie jeszcze prorektora PK ds. ogólnych, sprawującego bezpośrednią opiekę nad uczelnianą biblioteką. Pomysł spodobał się prof. Białkiewiczowi. Jako osobę mogącą urzeczywistnić zamierzenie wskazał, po rozważeniu kilku kandydatur, Marcina Barańskiego, którego twórczość malarską dobrze znał, będąc jego przełożonym w Katedrze Rysunku, Malarstwa i Rzeźby.

Ilustrator

Dr hab. inż. arch. Marcin Barański, prof. PK jest absolwentem Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Jak sam przyznaje, zgodnie z wykształceniem powinien pracować w zawodzie architekta. Jednak różne okoliczności sprawiły, że poszedł inną drogą. Już

w czasie studiów jego uzdolnienia rysunkowe i malarskie zwróciły uwagę pracowników ówczesnego Zakładu Rysunku, Malarstwa i Rzeźby. On sam udzielał się wtedy intensywnie jako przewodniczący Studenckiego Koła Plastycznego. W efekcie po ukończeniu studiów w 1995 r. został zatrudniony w zakładzie przez prof. Jana Bruzdę jako asystent.

Jeszcze jako student związał się w 1994 r. z dziennikiem „Czas Krakowski”. Bywał codziennie w redakcji, gdzie otrzymywał od redaktorów teksty, które na bieżąco ilustrował. W „Czasie Krakowskim” pracował do upadku pisma w 1997 r. Nawiązał też współpracę z innymi tytułami prasowymi: „Dziennikiem Polskim”, „Polityką”, „Super Expressem”, a także z magazynami kobiecymi, jak „Uroda” czy „Marie Claire”.

Ilustracja Marcina Barańskiego do artykułu w „Cosmopolitan”

Podczas urlopów spędzanych w Londynie nawiązał kontakty z czołowymi brytyjskimi dziennikami opiniotwórczymi „The Times”, „The Daily Telegraph” i „Independent”, gdzie opublikował pojedyncze rysunki. Stałe zaczął drukować w niemieckim magazynie „Für Sie” i amerykańskim

„Cosmopolitan”. Szczególnie siedmioletni okres współpracy z miesięcznikiem „Cosmopolitan” wspomina jako bardzo korzystny z punktu widzenia rozwoju własnego warsztatu twórczego pod względem kompozycji i zwracania uwagi na detale. Drukowane w prasie rysunki Barańskiego bazowały na humorze sytuacyjnym, grotesce lub absurdzie.

Przygoda z ilustracją prasową okazała się nie tylko cennym doświadczeniem, ale także drogą do doktoratu. W 2002 r. w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach przedstawił swoje osiągnięcia na tym polu wraz z pracą piśmenną „Anegdota i środki plastyczne w ilustracji”. Obronił przewod kwalifikacyjny I stopnia. Promotorem był prof. Tomasz Jura.

Malarz

Z czasem Marcin Barański odszedł od rysowania na rzecz malowania ilustracji techniką akrylową. Tworzył głównie dla magazynów kobiecych. W latach 2006 i 2008 zilustrował dwie książki dla dzieci, opublikowane przez

Ilustracja do artykułu w popularnym japońskim magazynie dla kobiet „FRaU”

wydawnictwo Walker Books w Nowym Jorku. Coraz bardziej jednak odczuwał potrzebę malowania dla siebie. Zaczął od powiększania na płótnie swoich ilustracji, które uznał za interesujące wizualnie. Stopniowo zwiększał swobodę w zakresie kompozycji, formy

Klatka schodowa w Bibliotece PK

Obraz Marcina Barańskiego prezentowany na wystawie w Galerii „Kotłownia”

i rozwiązań kolorystycznych. Swoje obrazy po raz pierwszy pokazał w 2003 r. na wystawie indywidualnej w Centrum Sztuki Współczesnej „Solvay” w Krakowie.

W ślad za tą pierwszą poszły następne wystawy, także za granicą. W 2005 r. obrazy Barańskiego pokazała berlińska Galeria Zeller Mayer. Dwukrotnie jego dzieła mieliśmy okazję oglądać podczas wystaw zorganizowanych na Politechnice Krakowskiej. W 2013 r. w Galerii „Kotłownia” pokazał 34 obrazy akrylowe na płótnie. Notabene, tytuł tej wystawy — „Drogą w stronę Florencji” — miał okazać się proroczy, bowiem we Florencji artysta miał okazję później spędzić trochę czasu. Tego samego roku w Galerii A na Wydziale Architektury PK przedstawił głównie swoje akwarele w ramach wystawy zatytułowanej „List do kardynała Bembo”.

Dzięki stypendium z Politechniki Krakowskiej, finansowanemu z programu unijnego, wyjechał w 2014 r. na dłuższą do Włoch. Odtąd Włochy stały się dla niego głównym miejscem poszukiwań twórczych.

Zadecydowało o tym nie tylko wielkie nasylenie tego kraju dziełami sztuki, ale także dostrzegane tu przez Marcina Barańskiego kontrasty wartości, rzeczy, zjawisk i ludzi niepasujących do siebie. „Wszystko to we Włoszech mnie zastanawia, emocjonalnie zapęta, jest rodzajem wizualnego i intelektualnego rebusu do rozwiązania i oczywiście jest

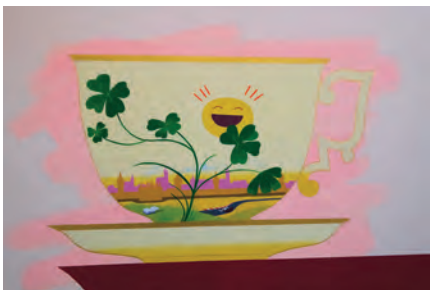
dla mnie źródłem wielu pomysłów” — napisał w auto-referacie przygotowanym na potrzeby postępowania habilitacyjnego. Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki uzyskał 13 lipca 2020 r. w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Dostowność niepożądana

Marcin Barański przyznaje, że gdy zwrócono się do niego w sprawie pomalowania ścian w Bibliotece PK, początkowo myślał, że ma tylko dobrać odpowiednią kolorystykę. Gdy wyjaśniło się, że chodzi o przedsięwzięcie stricte artystyczne, zaczęły mu do głowy przychodzić różne pomysły. Dyrektor Marek Górski nie oczekiwał, że fresk będzie prostą ilustracją funkcji pełnionych przez bibliotekę i uczelnię. Pojawienie się akcentów łączących dzieło z miejscem jego wykonania było wprawdzie wskazane, generalnie jednak chodziło o to, aby malowidło miało charakter swobodnej impresji, aby było wypowiedzią o charakterze w pełni artystycznym.

Obraz Marcina Barańskiego prezentowany na wystawie w Galerii „Kotłownia”

Marcin Barański przedstawił kilka propozycji. Pierwsze z nich, co sam przyznaje, nie były zbyt udane. Cechowała je zbyt duża dosłowność. Podobnie jak dyrektor Górski chciał, aby w treści projektu zawrzeć elementy uwzględniające charakter uczelni, lecz nie mogły one zdominować fresku. Celem było osiągnięcie równowagi między dosłownością a metaforą. W końcu znalazł to, czego szukał. Projekt spotkał się z akceptacją dyrektora

Marka Górskiego. Zyskał też — co ważne — uznanie w oczach prorektora Andrzeja Białkiewicza, który od początku do końca przyglądał się procesowi powstawania dzieła. Życzliwie podchodził do całego przedsięwzięcia i pozostawiał twórcy wolną rękę.

Idea niekonwencjonalnego ozdobienia ścian w Bibliotece PK pojawiła się kilka miesięcy przed nadejściem pandemii. Gdy wczesną wiosną 2020 r. ze względów bezpieczeństwa sanitarnego doszło do zawieszenia zajęć dydaktycznych, a następnie przeniesienia dydaktyki do Internetu, dyrektor Górski zdecydował, że trzeba działać, korzystając z faktu, iż w bibliotece jest mniejszy ruch. Praca zajęła Marcinowi Barańskiemu kilka tygodni. Ostatniego dnia przed urlopem, aby móc wyjechać w zaplanowanym terminie, wciągnął do pomocy dwóch swoich nastoletnich synów. Zdążyli.

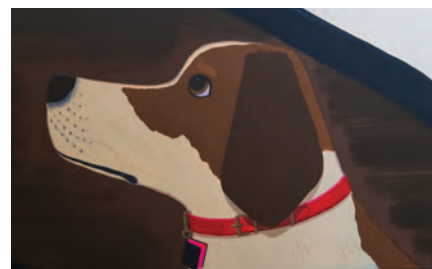
Wizualne metafory

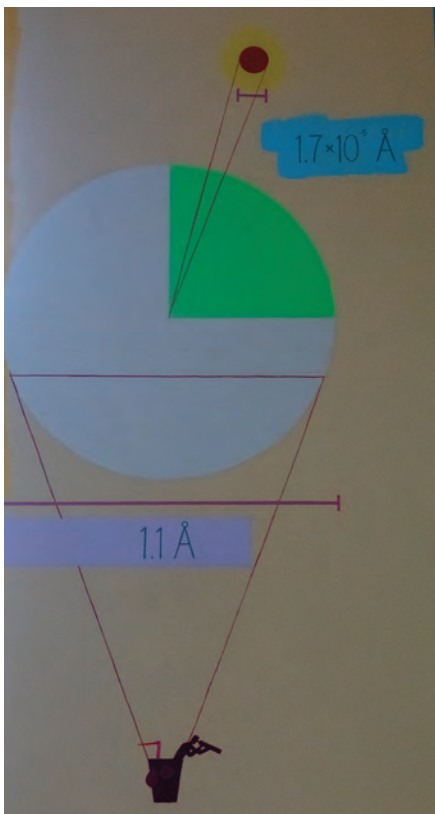
Freski, które dziś można oglądać na ścianach klatki schodowej Biblioteki PK, kryją różne znaczenia. Niektóre dają się łatwo rozszyfrować, jak chociażby drabiny przystawione do olbrzymiej książki, które symbolizują wspinanie się po wiedzę. Stosunkowo proste do odczytania są metafory wydziałów uczelni.

Nie ma wątpliwości, że uśmiechnięte ogniwo elektryczne z efektowną błyskawicą dotyczy Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej. Czterolistne koniczynki wraz z radosnym słoneczkiem na tle filiżanki nawiązują do Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki. Mknący po moście pociąg przywodzi na myśl Wydział Inżynierii Lądowej, zaś fiat 126p — Wydział Mechaniczny. A zagadkowy balon z pasażerem w koszu? Wypełniony helem aerostat to symbol Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej. Jest też budynek podawany na tacy przez dziewczynę w pasiastej koszuli. To Villa Rotonda we włoskiej Vicenzy — jeden z najsłynniejszych symboli architektury, jej kamień milowy, jak

wyjaśnia Marcin Barański, który tą drogą złożył ukłon swojemu macierzystemu wydziałowi.

W swoim malarstwie Marcin Barański często sięga po wizualne metafory. Przyznaje, że często mogą one być czytelne tylko dla niego samego. Nie analizuje ich poważnie, jak naukowiec. Traktuje jako punkt wyjścia. Kiedy maluje pień z wbitym strzałą, ma na myśli św. Sebastiana, a ten może być personifikacją całej cywilizacji chrześcijańskiej. W symbolice Barańskiego liczy się

kształt, kolor, klasyczna forma. — *Gdyby „Pomarańczarka” Gierymskiego sprzedawała z koszyka pory, obraz nie przyciągnąłby takiej uwagi publiczności — mówi artysta. — Pomarańcze są tam bowiem metaforą innego świata — barwnego i słonecznego.*

Z optymizmem

Okazała pomarańczę znajdujemy wśród motywów, które pojawiły się na ścianach Biblioteki PK.

Jest tu symbolem podróży, egzotyki, a więc metaforą licznych kontaktów międzynarodowych uczelni. Do namalowania owocu Marcin Barański świadomie użył ostrego, soczystego koloru. Klatka schodowa jest słabo oświetlona dziennym światłem: przez dwa wąskie okna, przesłonięte drzewami, wpada go niewiele. Dlatego we freskach pojawiły się barwy żywe, nasycone, mające nieść gościom biblioteki optymizm.

Ukrytych znaczeń jest znacznie więcej, ale nie wszystkie łatwo zrozumieć. Na przykład kot i pies... Co tu robią? Autor fresków podpowiada, że umieścił zwierzęta, aby poprzez ich charaktery pokazać charaktery ludzkie. Jak w bajkach Krasickiego. Obecność zwierząt można interpretować dowolnie, twierdzi Barański. Ważne jest, aby odczytać ich charakter zgodnie ze swoją własną wyobraźnią, wzmocnioną wyobrażeniem bajek, które czytano nam w dzieciństwie. — *Kot jest dlatego, że ma być niezrozumiały dla widza — mówi tajemniczo artysta. — Ale tu jest on logiczny. Od początku chciałem, aby pojawił się element wesóły, intrygujący...*

Swoistą kropką, jak mówi autor, nad całością kompozycji są słupy łączące poręcze, pomalowane w białe i niebieskie pasy. Analogiczne kolory mają paski na bluzie dziewczyny w berecie, trzymającej na tacy

Villę Rotondę. Ów biało-niebieski motyw, który występował już w średniowiecznej Toskanii, do dziś jest przez wszystkich lubiany, twierdzi artysta.

*

Od blisko roku nietypowa dekoracja zdobi klatkę schodową Biblioteki PK. Zdania przychodzących tu osób są podzielone. Niektórzy z nutą współczucia w głosie pytają: „Kto wam to zrobił?”. Inni, wprost przeciwnie, radośnie wołają: „Urocze!”. Są też tacy, którzy chcieliby się dowiedzieć: „Co artysta miał na myśli?”.

Artysta zaś spogląda na swoje dzieło z perspektywy dziesięciu już miesięcy, które upłynęły od ukończenia pracy, i mówi sobie w duchu: „Chyba czasem za bardzo bierze u mnie górę rozsądek”.

Zdjęcia: Jan Zych

Wydarzenia 3 maja 1946 r. na zdjęciach ze zbiorów Tadeusza Baruckiego

Studencki protest na ulicach Krakowa

Siedemdziesiąt pięć lat mija od wydarzeń, które przeszły do historii Krakowa i Polski jako największy w pierwszych powojennych latach protest przeciwko nowej władzy i sowietyzacji miasta. Znaczącą rolę w tym sprzeciwie, który nastąpił 3 maja 1946 r., odegrała młodzież akademicka. W tym gronie byli studenci Wydziałów Politechnicznych, funkcjonujących przy Akademii Górniczej, czyli przyszłej Politechniki Krakowskiej.

Święto 3 Maja zbiegło się w 1946 r. z ważnym dla nowych władz wydarzeniem. Na 30 czerwca zapowiedziano tzw. „głosowanie ludowe”, które miało być wyrazem poparcia dla rządzących. Czas poprzedzający referendum komuniści chcieli wykorzystać na szeroką akcję propagandową, dlatego zakazano organizowania tradycyjnych uroczystości z okazji 3 Maja. Mimo to po nabożeństwie w kościele Mariackim uformował się pochód, złożony głównie ze studentów, uczniów starszych klas, harcerzy i pocztowców. Ruszono w kierunku Wawelu. Organa bezpieczeństwa, wspierane przez wozy opancerzone i we współpracy z oficerami radzieckimi, podjęły interwencję,

próbując rozproszyć zgromadzenie. W odpowiedzi zaczęły się formować nowe grupy demonstrantów, które rozeszły się po mieście. Padły strzały. Nikt nie zginął, ale byli ranni.

W następstwie tych wydarzeń środowisko studenckie poddano represjom. Jak pisze Andrzej Chwałba w szóstym tomie „Dziejów Krakowa” pt. „Kraków w latach 1945–1989”, jeszcze tego samego dnia pracownicy Urzędu Bezpieczeństwa wtargnęli do domu akademickiego „Żaczek”, aresztując kilkaset osób. W sumie zatrzymano ponad dwa tysiące osób, z których dwie trzecie stanowili studenci. Osobom uznanym za prowodyrów wytoczono proces, który zakończył się wyrokami więzienia.

Represje dotknęły też stowarzyszeń Bratniej Pomocy, próbujących w pierwszych powojennych latach nawiązać do chlubnych tradycji z czasów II Rzeczypospolitej. Aresztowano prezesa „Bratniaka” na UJ Jana Deszcza. Został wkrótce zwolniony, ale z czasem doprowadzono do wygaszenia działalności niezależnych

studenckich organizacji. Na Wydziałach Politechnicznych AG pierwszym prezesem „Bratniaka” został Ryszard Wolwicz, którego aresztowano w związku z likwidacją struktur Stronnictwa Narodowego. Po nim funkcję przejął Tadeusz Barucki. Okazał się ostatnim prezesem politechnicznego „Bratniaka”, bowiem wraz z końcem 1947 r. odgórną decyzją zlikwidowano organizację samopomocy studenckiej.

Tadeusz Barucki ukończył Wydział Architektury. Pracował w różnych instytucjach, w tym w państwowych biurach projektowych. Napisał wiele specjalistycznych książek i artykułów, był sekretarzem generalnym SARP. Jako jeden z pierwszych otrzymał tytuł Złotego Wychowanka PK. Z jego zbiorów pochodzą publikowane tu zdjęcia, przedstawiające wydarzenia, które miały miejsce 3 maja 1946 r.

(ps)

Zdjęcia: Ze zbiorów Tadeusza Baruckiego

Maj 1946 r. na krakowskich Plantach

Manifestacja w obronie święta 3 Maja

AZS Politechnika Korona sukcesem zakończyła bardzo dobry sezon w I lidze Koszykarki na podium

Drużyna koszykarek AZS Politechniki Korony Kraków wywalczyła brązowe medale I Ligi Kobiet. To najlepszy wynik wśród zarówno żeńskich, jak i męskich klubów w Małopolsce — regionie o wspaniałych koszykarskich tradycjach. W kończącym ligową rywalizację dwumeczu o miejsce na podium podopieczne trenera Wojciecha Downara-Zapolskiego pokonały MUKS Poznań.

Sukces krakowianki przypieczętowały 17 kwietnia 2021 r. w hali Centrum Sportu i Rekreacji Politechniki Krakowskiej przy ulicy Kamiennej, wygrywając z MUKS Poznań 81:73 w drugim meczu rywalizacji o brąz (w pierwszym spotkaniu w Poznaniu padł remis). To było uwieńczenie bardzo dobrego sezonu. Rundę zasadniczą drużyna Politechniki zakończyła jako zwycięzca grupy B. Najlepszym trenerem tego etapu został opiekun AZS Politechniki, Wojciech Downar-Zapolski, w przeszłości zdobywający medale mistrzostw Polski z Wisłą CanPack Kraków. Kapitan zespołu Natalia Popiół została wybrana do najlepszej „piątki” zawodniczek. — *Być może nie spodziewano się, że będziemy tak wysoko, ale to zasługa rzetelnej pracy i atmosfery wewnątrz zespołu* — podkreśla trener Wojciech Downar-Zapolski.

Drużyna AZS Politechnika świetnie spisała się także w dalszej części rozgrywek, czyli w fazie *play-off*. W drugiej rundzie (do dwóch wygranych) stanęła naprzeciwko zespołowi AZS Uniwersytet Gdański, jeszcze kilka miesięcy wcześniej występującemu w ekstraklasie. Krakowski zespół wygrał pierwszy mecz u siebie, minimalnie przegrał w Gdańsku, a w decydującym starciu znów był górą, co dało awans do strefy

medalowej. — *To trzeba docenić, bo wyprzedziliśmy konkurentów, dysponujących wyższym budżetem, szerokim i doświadczonym składem. Naszym zawodniczkom należy się duże uznanie* — mówi Downar-Zapolski.

W półfinale rywalizacji o awans do ekstraklasy AZS Politechnika musiała uznać wyższość MKS-u Pruszków, ale w starciu o brąz ponownie triumfowała. Zmagania z MUKS Poznań toczyły się nietypowo. Rozgrywano dwa spotkania, a o klasyfikacji decydował łączny rozrachunek. W pierwszym spotkaniu padł remis 72:72. Uzyskany w Krakowie wynik 81:73 rozwiął wszelkie wątpliwości. Brązowy medal I ligi przypadł krakowiankom. Awans do kobiecej ekstraklasy koszykówki wywalczyła w tym sezonie SKK Polonia Warszawa, lepsza w finale *play-off* od MKS Pruszków.

Dla krakowskiego klubu brązowy medal w I lidze to ważny, ale nie jedyny sukces. Coraz bardziej intensywna praca z młodzieżą, rozbudowa grup młodzieżowych opartych na szkółce sportowej RadwanSport, prowadzonej przez byłego reprezentanta Polski w koszykówce

Brązowa ekipa AZS Politechniki Korony Kraków w sezonie 2020/2021

Weronika Mazur, Magdalena Ruta, Zuzanna Piwkowska, Katarzyna Kocaj, Małgorzata Zuchora, Sara Dolenc, Alicja Kopiec, Natalia Popiół, Agnieszka Krzywoń, Aneta Rola, Beata Koroszec, Kamila Żukowska, Wiktoria Filipowska, Agata Rafałowicz. Trener: Wojciech Downar-Zapolski. Menadżer: Aldona Patycka. Dyrektor Centrum Sportu i Rekreacji PK: Barbara Grabacka-Pietruszka

Grzegorza Radwana, turnieje mające na celu aktywizację najmłodszych sportowców — to wszystko sprawia, że długie miesiące pracy nie idą na marne. — *Gromadzimy wokół siebie coraz większą społeczność. Dotyczy to młodych graczy, ale też nowych partnerów biznesowych czy sympatyków. Już w trakcie sezonu spływało pod naszym adresem wiele pozytywnych słów* — podsumowuje menadżer zespołu, Aldona Patycka, w przeszłości wielokrotna medalistka mistrzostw Polski w koszykówce.

Barbara Grabacka-Pietruszka, dyrektor Centrum Sportu i Rekreacji Politechniki Krakowskiej, podkreśla, że koszykarskie sukcesy nie byłyby możliwe, gdyby nie wsparcie ze strony uczelni. — *Cały czas możemy na nie liczyć. Kolejni rektorzy Politechniki Krakowskiej mocno nam kibicują, a my staramy się realizować nasze założenia, żeby grały u nas głównie studentki. Wychodzi to bardzo dobrze, by podać choćby przykład Natalii Popiół, która jest na drugim roku architektury na naszej uczelni, ma bardzo wysoką średnią, a jednocześnie jest młodzieżową reprezentantką Polski i w naszym zespole gra pierwsze skrzypce. Takich dziewczyn mamy więcej. Około jedna trzecia naszego składu to studentki Politechniki. Mamy też zawodniczki, które studiuje w AWF czy na Uniwersytecie Pedagogicznym. Potrafią pogodzić naukę z realizowaniem swoich pasji sportowych* — podkreśla Barbara Grabacka-Pietruszka.

(mas, ap)

Zdjęcia: Adam Popek, AZS Politechnika Korona Kraków

Na WIL PK wybrano najlepszych e-nauczycieli

Inga Rewers

Aleksandra Ciastoń-Ciulkin

Wojciech Drozd

Choć pandemia uniemożliwiła w tym roku organizowanie na PK tradycyjnych bali karnawałowych, Wydziałowa Rada Samorządu Studentów Wydziału Inżynierii Lądowej PK podtrzymała towarzyszącą zabawie zwyczaj organizowania plebiscytu na akademickich nauczycieli, którzy cieszą się największym uznaniem młodzieży. Zajęcia dydaktyczne od wiosny ubiegłego roku toczyły się w trybie zdalnym, toteż i nagrody zostały przyznane tylko w „e-kategoriach”. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpiło 9 kwietnia 2021 r.

Plebiscyt składał się z dwóch etapów. W pierwszym studenci wypełniali formu-

larze ze zgłoszeniami, wpisując nazwiska dydaktyków i wykładowców, którzy — zdaniem rekomendujących — najlepiej poradzi-li sobie ze zdalnym nauczaniem. Następnie z wyłonionej czwórki finalistów wybierano najlepszego. Głosowanie przeprowadzono na kierunkach budownictwo oraz transport.

Na kierunku budownictwo tytuł Najlepszego e-Dydaktyka przypadł mgr inż. In-dze Rewers. Najlepszym e-Wykładowcą został dr hab. inż. Wojciech Drozd, prof. PK. Na kierunku transport za Najlepszego e-Dydaktyka uznana zosta-ła dr inż. Urszula Duda-Wiertel. Miano

Najlepszego e-Wykładowcy przypadło dr inż. Aleksandrze Ciastoń-Ciulkin.

W uroczystości wręczenia nagród uczestniczył dziekan WIL prof. Andrzej Szarata. Obecna była też przewodnicząca Wydziałowej Rady Samorządu Studentów WIL Klaudia Hodowana. Ceremonia odbyła się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa epidemicznego, ale dla potrzeb dokumentacji fotograficznej laureaci zaprezentowali się bez maseczek.

(ps)

Zdjęcia: Jan Zych

Studenci Wydziału Architektury PK ponownie projektują dla Wieliczki

Przychodnia w dobrym otoczeniu

Jakość przestrzeni miejskiej była przedmiotem naukowego seminarium poprowadzonego w formule zdalnej 22 kwietnia br. Zorganizował je Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej we współpracy z burmistrzem miasta i gminy Wieliczka Arturem Koziołem. Uczestnicy seminarium skupili się na ocenie propozycji nowego układu komunikacyjnego i zmiany zagospodarowania terenu przy Miejskiej Przychodni Zdrowia w Wieliczce.

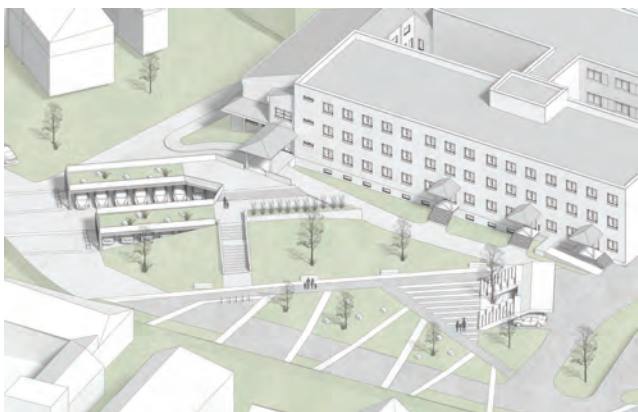
Gospodarzem wydarzenia była dr hab. inż. arch. Magdalena Kozień-Woźniak, prof. PK — dziekan Wydziału Architektury PK wraz z Zespołem Projektowania Obiektów Kultury (Katedra A-6)

— dr. Pawłem Żukiem, mgr Elizą Owczarek i mgr. Marcinem Gierbieniem. W spotkaniu wzięli udział: rektor PK prof. Andrzej Białkiewicz, burmistrz Artur Kozioł, zastępca burmistrza Piotr Krupa, dyrektor Miejskiej Przychodni Zdrowia Grażyna Kozak, dyrektor Gminnego Zarządu Dróg w Wieliczce Teresa Kuchnia i prof. Tomasz Kozłowski, kierownik Katedry Projektowania Architektonicznego PK.

Zadanie polegało nie tylko na poprawieniu infrastruktury oraz nowej aranżacji przestrzeni wokół przychodni przy ulicy por. Bolesława Szpunara. Należało również poprawić sytuację komunikacyjną w oto-

czeniu przychodni i opracować plan mobilności. Podjęli się tego studenci szóstego semestru architektury na WA PK, prowadzeni przez dydaktyków Katedry Projektowania Architektonicznego.

Obiekt znajduje się w centrum miasta i dziennie jest celem odwiedzin setek osób, które przyjeżdżają tu samochodami, a to utrudnia ruch pieszey i pogarsza komfort życia okolicznych mieszkańców. Projektując, należało więc pogodzić oczekiwania kilku stron — mieszkańców, pacjentów i pracowników ośrodka zdrowia. Studenci przedstawili więc analizy dotyczące urbanistyki, architektury oraz infrastruktury. Na

Mikołaj Kusior i Jan Kusior zaproponowali nowe układy, wprowadzając elementy kubaturowe, np. wiaty, uniesione mostki, dodatkowo amfiteatr czy windę dla osób niepełnosprawnych. Jury za najlepsze rozwiązanie uznało projekt Mikołaja Kusiora (z lewej)

W pracy Aleksandra Kwaśniaka poprowadzona wzdłuż ulicy i przez skwer „wstęga” zmienia charakter z pieszojezdnej trasy w efektywną przestrzeń publiczną

zagadnienie spojrzeli całościowo, zwracając uwagę na lokalizację miejsc parkingowych na terenie całego miasta czy na dostępność miejskiej komunikacji. We wnioskach podkreślali, że należy zadbać o równowagę pomiędzy prawem do korzystania z przestrzeni przez zmotoryzowanych i pieszych, oferując tym ostatnim atrakcyjne miejsca o walorze socjalnym.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter zadania konsultantem studenckich prac projektowych była dr inż. Aleksandra Faron z Wydziału Inżynierii Lądowej, specjalizująca się w zagadnieniach planowania i projekto-

wania miejskich systemów transportowych oraz zarządzania mobilnością. Dostrzegając możliwość poprawy sytuacji poprzez utworzenie połączenia pomiędzy ulicami, przekonywała do korzyści płynących z wdrożenia tzw. planu mobilności — alternatywnej oferty transportu, umożliwiającej ponadto większą dostępność ośrodka. Za kluczową uznała zmianę zachowań komunikacyjnych. Nadrzędnym pomysłem — jak oceniła — było zamienienie ulicy, przy której znajduje się przychodnia, w *woonerf*. W takim miejscu pieszy ma pierwszeństwo, a ruch kołowy jest uspokojony... Pewnie dlatego coraz więcej miast w Polsce sięga po to rozwiązanie, szczególnie w obszarach historycznego centrum.

Studenci w grupach opracowali plany mobilności i indywidualnie wykonywali projekty aranżacji przestrzeni, czyli *woonerfu* oraz zagospodarowania skweru przed przychodnią. Motywem wspólnym wszystkich prac okazało się wprowadzenie zieleni. Projekty wzięły udział w konkursie. Jury, któremu przewodniczył burmistrz Artur Koziół, do finału zakwa-

lifikowało koncepcje sześciu studentów: Justyny Kopacz, Aleksandra Kwaśniaka, Renaty Koziny, Elizy Sałapat, Jana i Mikołaja Kusiorów. Po wysłuchaniu prezentacji i zapoznaniu się z opracowaniami jury za najciekawszą uznało propozycję Mikołaja Kusiora. Doceniono ideę ukrycia miejsc parkingowych w zadaszeniach i oddania przestrzeni skweru mieszkańcom.

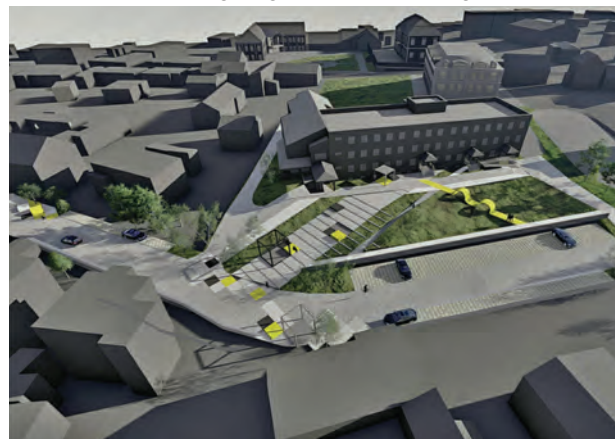
Wszystkie prezentacje wywołały dyskusję, która prowokuje do dalszych działań. Studenci będą opracowywać to zadanie projektowe do końca semestru, aby w czerwcu przedstawić jeszcze budynek usługowy, zlokalizowany w sąsiedztwie przychodni.

(M.G.)

Wizualizacja skweru przed przychodnią według docenionego za walory estetyczne projektu Justyny Kopacz

Renata Kozina (projekt z lewej) i Eliza Sałapat wykorzystały jako motyw przewodni kolor żółty oraz figury geometryczne, okrąg i kwadrat

NA TEAMSie

Już nie mogę... Chłopie, trzym się!
Dziś zajęcia masz na Teamsie.

Ośmiu chłopca i dziewczyny,
w tym siedmioro z Ukrainy.

Połączyło — dobra nasza,
więc na wykład ich zapraszam.

Już obecność jest sprawdzona,
odezwał się on i ona...

Czy to jednak ma znaczenie,
gdy płci takie zatrzęsienie...?

Już nie mogę... Chłopie, trzym się!
Dziś zajęcia masz na Teamsie.

Interaktywne zajęcia...
Dobre? No, nie mam pojęcia!

Na ekranie: inicjały,
koty? psy? — ot, zestaw cały.

Ja wypruwam z siebie duszę.
Czy ktoś słucha??? Wierzyć muszę.

Już nie mogę... Chłopie, trzym się!
Dziś zajęcia masz na Teamsie.

Ktoś zapytał, a więc słucha.
Wstąpiła we mnie otucha!

Więc tłumaczę, piszę wzory.
Wszystko w porzo — do tej pory.

Tak się dobrze wykladało,
lecz... połączenie zerwało.

Już nie mogę... Chłopie, trzym się!
Dziś zajęcia masz na Teamsie.

Więc wyłączam, resetuję.
Już połowa obserwuje.

Jeszcze jeden się dołącza,
lecz mu zrywa, jak wiatr pnącza.

Znowu idzie wykład gładko.
I znów zrywa. Oj, niełatwo!

Takie czasy, a więc trzym się!
Dziś zajęcia masz na Teamsie.

Jacek Wojs

SZPILKA AKADEMICKA LESZKA WOJNARA

Rajdowy Przegląd Kapel 2021

W tym roku pandemia drugi raz z rzędu pozbawiła nas możliwości spotkania się na rajdzie Politechniki Krakowskiej. Mimo to 12 maja, w dniu Święta Szkoły, pod jednym względem dochowano rajdowej tradycji: odbył się Rajdowy Przegląd Kapel. Zwycięzcą muzycznego pojedynku okazał się zespół Euforia.

Fot.: Jan Zych

